

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din

za inozemstvo 20— „

Oglas po tarifi.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 26.

Podružnice:

Mariador, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.

Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošti, čekov.
števila št. 11.842.

Ljubljana, 12. marca.

Še pet dni nas loči od velike odločbe v naši notranji politiki. Zato ni nič čudnega, ako že prihajajo vesti o govih političnih konstelacijah po volitvi. Gosp. Pašić je dobil mandat samo za volilno vladno in najskrajnejše do 16. aprila mora biti sestavljena vlada. da more prestopiti pred novo skupščino prvo veliko bitko: volitev skupščinskega predsedništva. Je torej čisto naravna posledica parlamentarne vladavine, ako bo vlada neposredno po volitvah podala ostavko in bo s tem prenehala izdajanje novih ukazov. So pa tudi drugi razlogi, ki so prirli v javnost, in pričajo, da je sedanji sistem izgubil poverenje krone, v kolikor ga je sploh posedoval. Razpust skupščine tik pred sprejetjem invalidskega in uradniškega zakona bil je znatna otežitev za monarhijo, in le čim taktičnejše obnašanje vlade moglo je olajšati položaj: zgodilo pa se je ravno nasprotno, ker je vlada zlorabljala zase celo avtoriteto krone. Nezasišeno držanje vlade v pogajanjih z Avstrijo in Italijo je še bolj razburilo ogorčenje vse narodno misleče javnosti. Avstriji in Italijani dobro vedo, da niso mogli izbrati za sebe srečnejšega, za naš narod pa neugodnejšega trenutka, nego čas radikalnega režima. Laški listi to odkrito priznavajo.

Krona bo po ostavki vlade znova v težkem položaju, komu poveri sestavo nove vlade. Radikalna stranka je v pohlepu po moči in zgrešeni nadi, da dobij sama večino, razbila prejšnjo koalicio, v kateri so demokrati vzdržali v najtežjih razmerah, samo da država dobi ustavo in da skupščina sprejme za njeno provedbo potrebne zakone. Nič ni verjetno, da bi mogla stara koalicio zopet začeti z delom. Radikalci mesto da bi šli v volitve z geslom, da se prevede ustava, so vzeli drugo geslo: uničenje ustavotvorne Demokratske stranke in, kdor opazuje celokupni boj, kmalu vidi, da jim je vsak Nemec, Madžar, radičevce danes ljubši in ga podpirajo zoper demokrate. Celo k nam v Slovenijo so radikalci prišli, da odjedo demokratom njih mandate; to je edini njih namen in pomen, in v to svrhu je začel Hribarjev teror in Lukan - Grassljev amska komedija.

Koalicio z radikalci je imela v demokratskem klubu že pred razpustom le še čisto neznatno večino, ako bi pa dali danes o njej glasovati, bi brez dvoma propadla.

Radikalci upajo na kombinacijo z muslimani in klerikalci ter z Nemci, a to vse skupaj je šele komaj tretjina bodoče zbornice. Z ostalo opozicijo g. Pašić ne pride v poštev v nobeni kombinaciji. Je torej več kakor verjetno, da g. Pašić in njegova radikalna stranka v bodoči vladi sploh ne bo zastopana.

Pri tem seveda nastane vprašanje, katera druga kombinacija je bodi si trajno bodi si vsaj za sprejete najnujnejših zakonov mogoča. Odločitev zavisi od neznanke, ali pride Radić v Beograd. Naše beograjsko poročilo navaja sodbne poudarjenih političnih krogov. V eni točki se vsa mnenja strinjajo: da pride v vseh slučajih odločilna vloga Demokratski stranki, ki bo predvsem poskrbela, da se popravijo zločini in pogrške radikalnega režima, in poskusila državi dati najnujnejše zakone. Ako bi skupščina ne bila sposobna za delo, oziroma če bi ne prišlo do event. aranžmana v ustavnem vprašanju, pa moramo računati s ponovnim apelom na narod.

Ljudstvo bo med tem izprevidelo, da je državna uprava ob sedanjih razkosanosti strank izpostavljena neprestanim potrebom. Morali se bodo stvoriti veliki bloki, ki bodo preko vse države na temelju nacionalne naše ideje in jasnega socialnega in gospodarskega programa pozvali ljudstvo pod enotno zastavo brez ozira na stanovske in pokrajinske razlike. Jedro takega bloka more tvoriti samo Demokratska stranka.

Glasovi zanjo oddani v čim večjem številu bodo srečni indiciji za bodočnost, kazalec, kam treba, da krene narod, če noče še dalje neznošno trpeti. Narasčanje demokratskih glasov 18. marca bo znamenje, da zdravi čut naroda že pridobiva na terenu in da se preko težkih izkušenj bližamo koncentraciji nacionalnih elementov Jugoslavije.

Naša skrinjica je:

V LJUBLJANI:

četrta

NA KRANJSKEM IZVEN LJUBLJANE:

peti

Poostričev notranje-političnega položaja

RADIKALSKA VLADA PRED DEMISIJO. - KOMBINACIJE ZA NOVO MINISTRSTVO. - VLOGA DEMOKRATSKE STRANKE.

Beograd, 12. marca. pg. Notranja politična situacija se je zadnje dni znatno poostрила. Razlogi so v glavnem trije. Odpor javnosti proti politiki popuščanja napram Italiji, ki se je pričela z usodopolnim pristankom na pogajanja pred popolno evakuacijo Sušaka (Baroš, Delta) je znatno oslabil stališče kabineta. Očitni izraz nezaupanja od strani krone, ki se je v posebnem pismu zavarovala proti temu, da ministri kršijo zakone je g. Pašić pokazal, da nima v nobenem slučaju računati z moralčno pomočjo vladarja. Končno se volilna situacija vlade slabša od dne do dne in naravnost katastrofalen poraz radikalne stranke je po vseh poročilih neizogiben. Ostri govor Ljube Davidovića na včerajšnjem manifestacijskem zboru demokratske stranke v Beogradu se splošno komentira kot napoved notranjepolitične krize, katere izbruh je pričakovati takoj po volitvah.

Smatra se, da bo vlada tekom prihodnjega tedna podala ostavko.

Po mnenju dobro informiranih političnih krogov so mogoče za razplet krize tri kombinacije. Najmanj verjetna je obnovitev radikalno-demokratske koalicio, s pritegnitvijo nekaterih manjših skupin. Razpoloženje v demokratski stranki je kar najodločnejše proti taki koalicio.

Kot druga možnost se omenja koncentracijska vlada. Tudi tej kombinaciji se ne pripisuje mnogo verjetnosti, ker za-

enkrat ni razvidno, na kakšni podlagi in s katerim skupnim programom bi se mogle zediniti vse parlamentarne stranke, ki jih bo v novi narodni skupščini še več nego v starem parlamentu.

V ospredje se postavlja koalicio demokratov in bivše opozicije. Verjetno je, da bi mogli demokrati izdelati za tako vlado zunanje-politični, gospodarski in socialnopolitični program, ki bi ga večina zbornice gotovo odobrila. Zadnje dni so se vršili med političnimi voditelji raznih strank razgovori, ki so v tem oziru situacijo precej razbistrili. Nadalje se ne sme prezreti, da so demokrati in druge opozicijske stranke odločeni za vsako ceno in za vedno zlomiti radikalni teror, kar naravno pripravlja ugoden teren za nadaljne korake.

Da bi mogli radikalci napraviti koalicio z opozicijskimi skupinami je izključeno. Edine stranke, ki bi bile pripravljene sodelovati z njimi so klerikalci in del muslimanov. Pa niti v to se mnogo ne veruje. Dejstvo je, da so radikalci danes popolnoma izolirani.

Ze prihodnji teden je pričakovati zanimivih odločitev. Demokratski stranki pripade pri tem odločilna vloga. Od njenih zaključkov je odvisen ves nadaljni razvoj notranjepolitičnega položaja.

Takoj po volitvah se vrši v Beogradu seja Glavnega odbora DS, ki bo sklepal o taktiki stranke.

Davidović o politiki demokratov

SIJAJEN ZBOR DEMOKRATSKE STRANKE V BEOGRADU.

Beograd, 12. marca. g. Včeraj se je vršil v Beogradu sijajen zbor demokratske stranke, katerega so se udeležile tudi številne deputacije kmetov iz beograjskega okrožja. Ljuba Davidović je razvil program demokratske stranke v prihodnji skupščini. Glede naše zunanje situacije je izjavil Davidović, da je zelo slaba. O notranji politiki se je izjavil sledeče:

«Odkar so radikalci na vladi, se je v vsej državi začel nečuten teror, kakršnega ni bilo v državi v zadnjih 15 letih. Krajina je orošena s krvjo, v celi Sumadiji se vršijo najgrša nasilstva, v južni Srbiji vlada prava strahovlada. Na Hrvatskem so vladni ljudje in njihovi prijatelji naperili vse svoje moči proti demokratom. V Sloveniji spoznavajo, kaj je radikalna korupcija in nasilje. Demokratom le napovedana borba, ki jo bodo zmagovalno izvajali.

V novi skupščini bomo poskrbeli, da se krivice popravijo in kaznujejo ter da se odpravi reakcija. To nalogo bo demokracija izvršila.

V zadnjem času se mnogo govori o reviziji ustave ter se to spravlja tudi v zvezo z mojim imenom. Naše stališče je to: Vidovdanska ustava kot kompromisno delo koalicio ne more biti v popolnem skladu s programom demokratske stranke, prinesla pa je edinstvo države, kar so demokrati tudi na prvem mestu hoteli. Ustave ne bomo sedaj revidirali, temveč bomo zahtevali,

da se hitro in stvarno izvede. Ko bomo videli njene napake in nedostatke, bomo izprijemili ono, kar moti napredek države. Predvsem naj se sprovede na podlagi ustave: zakon o državnem svetu in o upravnih sodiščih in glavni kontroli, o oblastih in samoupravi, ki so več ali manj šele na papirju. O Radićevi politiki je rekel Davidović: Hrvati živijo dvojno življenje: imamo radičevske in neradičevske Hrvate. To, kar Radić hoče, mi ne moremo. Srečna hrvatska republika v okviru Jugoslavije je nemogočnost.

Demokratska stranka odklanja separatizem, ker noče razdvojenosti. Separatizem je slabost, slabost vodi k nemoci, nemoci k smrti, in sicer baš onega, ki se odvaža v tem slučaju Hrvatske. Mi ne moremo niti separatizma niti amputacije. Pač pa hočemo, da dobi narod široko samoupravo, da se rešijo socialna vprašanja ter da posveti država vso skrb malemu človeku.

Davidović je končal: «Hočemo edinstvo proti hegemoniji, nočemo plemenskih blokov, niti hrvatskih niti srbskih niti slovenskih, hočemo edinstvenost proti separatizmu, zakon proti sili, ustav niti parlamentarnost proti diktaturi, hočemo popolno enakopravnost vseh državljanov brez razlike vere in narodnosti.

Davidovičev govor je bil sprejet z burnimi ovacijami za jugoslovansko demokracijo.

Hribar bo odstavljen?

Posledice Pašićevega potovanja v Ljubljano.

Beograd, 12. marca. r. Blamaža mila, predsednik Pašića z njegovim potovanjem v Ljubljano se polagoma razvija v vedno neprijetnejšo politično afero. Današnja oficiozna «Tribuna» odkrito priznava, da je Pašić prekinil svoje potovanje v Ljubljano, ker so se proti njemu pripravljale velike demonstracije, ki jih je organiziral Orjuna. «Tribuna» ljuto napada Hribarja, češ da je prestal in prestar za svoje važno mesto. List javlja, da je bil Hribar brzojavno pozvan v Beograd na odgovor. Treba ga bo za menjati. Vlada bo o tem sklepala na eni svojih prihodnjih sej. «Tribuna» zahteva, da se končno razrešeno nacionalistične organizacije v vsej državi. Tudi o tem bo ministrski svet razpravljal.

RUDARSKA STAVKA V MORAVSKI OSTROVI.

Praga, 12. marca. j. Po štiridnevni brezuspešni pogajanjih v ostrovskokarvinskem premožekopnem revirju so revirni sveti na današnji konferenci sklenili, da stopi delavstvo v vseh premožekopih jutri v stavko.

Konferenca v Nišu

Niš, 12. marca. r. Bolgarski delegat Petrov se je vrnil iz Sofije z novimi instrukcijami vlade. Včeraj se je nadaljevala seja obeh delegacij, ki je bila tajna in je trajala dolgo časa. Seja je bila jako burna. Naši delegati so zahtevali izročitev krivcev za napade komitskih čet na našem ozemlju. Šele popoldne je prišlo do sporazuma in je bila sprejeta skupna resolucija, ki pa še ni definitivna, ker jo mora odobriti še bolgarska vlada.

Sobranje razpuščeno

Sofija, 12. marca. s. Sobraanje je sprejel zakon, s katerim se stavijo pod obtožbo člani bivših kabinetov Geleva in Malinova. Nato se je z glasovi agrarcev in komunistov sklenil razpust sobranja. Proti razpustu so glasovale stranke meščanskega bloka in pa socialni demokrati. Termin za nove volitve še ni določen.

OTVORITEV PRAŠKEGA VELESEJMA.

Praga, 12. marca. j. V nedeljo se je otvoril praški vzorčni sejem. Obisk je bil prvi dan vsled dežja precej majhen, vendar pa se je sklenilo veliko kupčij, zlasti v tekstilni in strojni branši.

Italijani stavljajo zopet nove zahteve

PROST PROMET MADŽARSKÉ Z REKO. - PRIVILEGIJ ITALIJANSKE PAROPLOVBE.

Beograd, 12. marca. g. Včeraj ves dan se je vršila konferenca posvetovalne komisije za izvršitev rapalske pogodbe. Šef naše opatijske delegacije dr. Rybaf je podal o dosedanjem poteku pogajanj v Opatiji obširno poročilo. Nekateri listi beležijo kot senzacijo, da je dr. Rybaf naznanil, da so Italijani privolili v evakuacijo Baroša in Delte in da gre sedaj le še za modalitete izpraznitve.

V stvari to ni ničesar novega. Italijani sploh nikdar niso formalno odklonili evakuacije. Gre od začetka le za «modalitete». Italijani namreč stoje na stališču, da treba celokupno reško pristanišče z Delto in Barošom dati za 99 let pod upravo posebnega mešanega konzorcija, kar naj bi bila oblika za dejansko odvzetje obeh važnih točk izpod jugoslovanske suverenosti.

Člani posvetovalne komisije vztrajajo na tem, da bi morala naša delegacija predvsem zahtevati izročitev Baroša in Delte brez vsakih omejitev in odklajanja gospodarski kondomini.

Včerajšnja seja komisije je bila v ostalem le informativnega značaja, ker je bil minister Ninčić na volilni agitaciji, Pašić pa je zopet enkrat «bolan».

Beograd, 12. marca. g. Dr. Rybaf je danes poročal zunanjemu ministru dr. Ninčiću. Vršila se je tudi seja posvetovalnega komiteja. Glavni predmet razprav je dejstvo, da so Italijani stavili nove zahteve. Jugoslavija naj še pred rešitvijo vprašanj, ki se sedaj obdelujejo v paritetni komisiji pristane na to, da se dovoli Madžarski z Reko prost tranzitni promet preko Jugoslavije. Naša država z Madžarsko še ni sklenila trgovinske po-

godbe in je tudi ne more, dokler se politične razmere med obema državama ne razbistrijo. Radi tega seveda tudi ne more biti govora o tako veliki koncesiji, ki bi se imela dati Madžarski. Dalje Italijani zahtevajo posebne ugodnosti za Navigazione Generale, ki naj bi dale tej laški družbi monopol za prevažanje jugoslovanskih izseljencev v Ameriko ter še nekatere druge gospodarske koncesije. Vse te zahteve so bile stavljene iznenade.

Dr. Rybaf je povdaril napram sotrudniku «Politike» težkoče radi prometnega vprašanja. Tudi je neugodno, da se nahaja naša delegacija v Opatiji, italijanska pa na Reki. Sestanki ekspertov se vršijo vsak dan, tako da bodo imeli delegati popolnoma pripravljen material. Razgovori v Opatiji se nikakor ne bodo dovršili tako hitro, posebno radi velikonočnih praznikov, katere hočejo Italijanski delegati preživeti doma. Konferenca se bo odgodila na čas po velikonočnih praznikih. Dr. Rybaf je končno naglašal, da so alarmantne vesti o našem popuščanju neistinite.

Dr. Rybaf se vrača jutri v Opatijo.

Italijani si žele Pašićeve zmage!

Rim, 12. marca. l. Laški listi poročajo: Italijanski eksperti so prepričani, da diskusija o vprašanju, katerega se imajo rešiti, ne bo povsem lahka in gladka, izražajo se pa, da bo zaprek tem manj, čim močnejša izide iz volitev Pašićeva vlada. V nasprotnem slučaju bi se pogajanja utegnila zavleči, ker bi se lahko pojavile nove težkoče.

Poslanec Mattei Gentili in general Mazzucco sta se v nedeljo mudila na Reki.

Nov nemško-francoski incident

UMOR DVEH FRANCOZOV V PORUHRJU. — FRANCOZI JEMLJEJO TALCE.

Curth, 12. marca. l. V noči od sobote na nedeljo sta bila v bližini Buerja na dosedaj še neznan način umorjena z revolverskimi strelji dva Francoza, en častnik in en višji železniški uradnik. Vse poizvedbe po storišču so bile doslej zaman. Nemški viri trde, da gre za maščevanje oficirjevega sluga, s katerim je oficir baš slabo ravnal, Francozi pa so uverjeni, da so zločin zagrešili domači Nemci.

Položaj se je vsled umora v celotnem Poruhrju do skrajnosti poostiril, tako da se je bati resnih izgrezov in epopadov.

OSTRE FRANCOSE ODREDBE.

Pariz, 12. marca. j. V francoskih parlamentarnih krogih menijo, da morajo biti nove odredbe Francije zaradi umora dveh francoskih častnikov zelo stroge. V vsakem kraju Poruhrja se mora prijeti talci, ki bi se pri kakem zločinu od strani Nemcev takoj ustrelili. Nemško opravičilo se nikakor ne bo vzelo na znanje, ker je nemška vlada neodgovorna za ta umor. Končno se bodo morale francoske čete v Poruhrju ojačiti.

Poveljujejo general 32. armadnega

zboru v Dortmundu Caorn je sporočil magistratu v Bueru, da bo dal ustreliti kot talca prijetega župana brez razsodb, ako bi se dogodil še kak umor Francozov. Caorn je prevzel vso odgovornost za to odločbo in je pripravljen staviti se pod gotovimi pogoji pred francosko, nemško ali mednarodno sodišče.

MORILEC ZE ARETIRAN.

Pariz, 12. marca. j. «Radikal» poroča, da sta bila umorjena častnika poročnik Coltin in tehniški častnik Jolius. Krivca so neooč že izločili in prijeli. Aretacija je bila precej dramatična. V noči na nedeljo je francoska policija dohvala, da se je pred dnevi neki človek v Bueru bahal, da bo prihodnje dni umoril enega ali več Francozov. Več policistov je odšlo v stanovanje tega moža, kjer pa so našli le njegovo ženo, ki je izjavila, da njenega moža ni doma. Iz obnašanja žene pa je bilo razvidno, da ne govori resnice. Policisti so preiskali hišo. Ko so odprli omaro, čije ključke so se baš izgubili, so našli morilec, ki je bil skrit za oblekami. Dal se je brez odpora aretirati.

Francosko-belgijski pogoji Nemčiji

POINCARÉ V BRUSLJU.

Pariz, 12. marca. j. Danes ob dveh popoldne so se pričela v Bruslju pogajanja med Poincaréjem in belgijskimi ministri. Trajala so štiri ure. Takoj po končani konferenci je Poincaré odšel k kralju Albertu, s katerim se je dalj časa razgovarjal. Poincaré odputuje jutri zjutraj v Pariz. Novinarjem je izjavil, da je prisegel, da jim ne bo dal nobenih informacij. Tudi belgijski zunanji minister Jaspar ni hotel ničesar dodati uradnemu komunikatu, ki veli da so na konferenci razpravljali o vprašanjih, ki se tičejo Poruhrja in zasedenega ozemlja na desnem bregu Rena. Vladi sta odredili vse potrebno, da se z najameli prevzema premoga in koka v Francijo in Belgijo. Poleg drugega sta se obe vladi zednili, da ne bosta izpraznila zasedenega ozemlja le na podlagi obljub, temveč potem, kako bo Nemčija zadostila svojim reparacijskim obveznostim in nudila jamstvo za varnost onih nemških državljanov, ki so sodelovali z zasedbenimi oblastmi zaveznikov.

Berlin, 12. marca. s. O francosko-belgijski konferenci, ki se je pričela danes v Bruslju, objavlja «Daily Mail» zanimive podrobnosti. V Parizu in Bruslju smatrajo za gotovo, da bo v najkrajšem ča-

su prišlo do pogajanj z Nemčijo. Francija in Belgija pa ne bosta trpeli, da bi Anglija hotela emiliti pogoje, ki se bodo določili v Bruslju. Rok za izpraznitev Poruhrja in Porenja je odvisen od dobre volje Nemčije, ali bo izpolnila določene pogoje. Nemčija bo morala priznati, da rok 15 let za izpraznitev Porenja še ni pričel. Nadalje bo morala nemška vlada priznati rubrosko akcijo kot pravilno intervencijo Francije in Belgije. Ako se bodo izpolnili ti pogoji, sta Francija in Belgija pripravljene ustopiti za takešen moratorij ter odobriti ugotovitev plačilnih obveznosti Nemčije v okviru njene plačilne možnosti. Meni se, da se bodo plačila Nemčije doletela za 30 do 35 let, letno na 2 in pol milijarde zlatih urark.

Dunaj, 12. marca. j. «Neue Freie Presse» doznava baže od maro-lajne strani, da je Nemčija pripravljena pogajati se, vendar pa odklanja ponižanja, preprosto Francijo za pogajanja. V nemških vladnih krogih se izjavlja, da Nemčija ne more izpolniti političnih pogojev Francije, da pa je pripravljena ugoditi gospodarskim pogojem, kolikor bo to dopustil njen gospodarski položaj.

Ljubljana, 12. marca.

Včerajšnja nedelja je bila politično kritičen dan prve vrste. Po celi naši državi se je vršilo na tisoče volilnih shodov in sestankov in marsikje so se glave in strasti razvele do dejanj in boj argumentov se je ponekod razvil v boj pesti.

Ljubljana štedi svoje moči za zadnje dni pred volilnim dnem in je prošel večerjajši dan politično zelo mirno. Le Napredni blok je priredil pri Sokliču in pa na Vodovodni cesti dobro uspešno okrajna shoda.

Tem živahnije pa je bilo na deželi. Jasno se je pokazalo, da sta oba glavna nasprotnika klerikalna in demokratska stranka. Ali si klerikalci ali demokrat? To vprašanje je meročajno za ločitev duhov. Razlika se kaže ne le v načelih, temveč tudi v metodah. Demokratski govorniki praveč govorijo, kakor se spodobi jugoslovanskim rešnim ljudem pred jugoslovanskimi treznimi volilci, klerikalni agitatorji iščejo svojo moč v demagogiji in v hujskanju in kjer niti argumenti ne zaležejo, se klerikalci brezvestno poslužujejo nasilstva. »S kolom na nasprotnika!« to je njihovo priljubljeno geslo. Narod pa dobro čuti, da to ne more biti pravo sredstvo političnega boja in ponekod se kaže že razveseljena reakcija.

Demokratska stranka je priredila v ljubljanskem okrožju večerj 36 shodov, ki so vsi potekali z uspehom, mnogi izmed njih naravnost sijajni. Posebno lepa zborovanja so bila v Kostanjevici, Krškem, Sodražici, na Planini, v Žužemberku, na Jesenicah, na Studencu, v Domžalah, v Radomljah, Izlakah, Trzinu, na Bledu, Selu, Raki izd. Povsod so zavedni volilci odobraval narodni, gospodarski in socialni program jugoslovanske demokracije ter so na mnogih krajih tudi politični nasprotniki pritrjevali demokratskim govornikom.

Poleg demokratov so bili silno živahni klerikalci. Kakor nam priča iz več krajev, so njihove hujskarije dosegle vrhunec ter so ponekod njihovi govorniki kar odkrito govorili proti državi. Tu in tam se je ljudstvo že uprlo brezvestni klerikalni gonji. Na Planini n. pr. so zborovalci nekaj časa poslušali hujskarije klerikalnih govornikov, potem pa so jih poglani s shoda, ki se je razel. v Borovnici je ljudstvo podprlo klerikalne govornike dr. Brejca, dr. Natlačenca z ogromnim plakatom o črtah Zaloške ceste. Ponekod se opaža tudi vpliv Sustersičeve agitacije ter je videti, da so v zadnjem času mnogi zlasti starejši volilci, prešli v vrste »Narodne ljudske stranke«.

Tragikomedično vlogo igra ta danes NRS in NSS. O radikalcih po deželi živ krst ne ve drugega, kakor da je ta stranka prava šiba božja za srbski del našega naroda in za celo državo in ljudje ne vedo, ali naj bi bili ogroženi nad »slovenaškim eksperimentom« radikalije, ali bi se mu naj smejala. Splošno zadovoljstvo je pa vzbudilo poročilo, da si predsednik NRS g. Pašić ni upal priti v Ljubljano. O njem in o Ivanu Hribarju je večerj krožil marsikak dober in slab dovpij. Radikalci so imeli večerj en sam shod, odnosno poskus shoda, in sicer na Jesenicah, pa še tega so jim klerikalci razbili.

NSS je izgubila skoraj vse svoje pozicije. Napredni in jugoslovanski misleči njeni doseženi pristajali se izrekajo za JDS. V nedeljo je NSS poskušala še z nekaterimi shodi, pa so njeni govorniki ostali skoraj sami. V Krškem je nastopil kot »narodni socijalist« neki gospod, ki sicer priložno pounja vino krškega gospoda župnika. To zborovalcem očitno ni bilo všeč in shod NSS se je moral predčasno končati.

Od dne do dne težavnejše postaja stališče SKS. Stranka je pri naprednih kmetih izgubila zaupanje in njeni shodi so značilno zrela popuščanja njene privlačnosti. Zavedni kmetjski naprednjaki se razočarani vračajo v JDS, med onim delom ljudstva, ki ga je leta 1920. iztrgala Slovenski ljudski stranki pa si SKS ni znala utrditi svojega stališča. Njene vrste se majejo pod pritiskom njene zgrešene politike in mnogi njeni volilci postajajo žal plen klerikalnega nasilstva in hujskanja. Sedaj se čele vidi, kako asolepno pogreško je napravilo vodstvo SKS, ko je odklonilo Napredni blok, ki bi bil sila naprednih strank stnil v močno zmagovito enoto.

Ravnatoko slabo se godi komunistom in socializmom, ki se večinoma vojskujejo na lasten račun ter medsebojno razkrinkujejo lastno demagogijo in frazo. V Kresnicah so se večerj zravali med seboj.

Klerikalci so zanesli v politično borbo svojo staro posurovelost. Kjer le morejo, skušajo pridobiti par pianih ljudi, da nasprotnike shode razbijajo. Že v četrtak so v Sodražici onemogočili nosilec SKS liste g. Pucelj zborovanje ter ga dejansko napadli, da so ga morali končno zaščititi iz naprednega usmiljenja naši vrli sodražski demokrati. Večerj so klerikalci skupaj s komunisti razbili shod SKS, katere govornik inž. Jamnik je moral oditi, že da bi bil dobil besedo. V Skofji Loki je zbral kandidat SKS g. Azman la sedem uristav. Predno je mogel

pričeti z govorom, pa so vrli junaki Orli ter so sestanki razbili. V St. Jernju so nahujskane ženske navalele na komunističnega govornika Fabjančiča. Klerikalci so obmetavali naprednjake s kamenjem ter je bilo neko dekletce hudo ranjeno v glavo. Posebno »originalno« so klerikalci onemogočili shod SKS v Grosupljah. Kaplan iz Šmarja je pripeljal okrog 50 pobalnov, ki so z divjim žvižganjem in tuljenjem se zaganjali v govornika SKS posl. Kušarja tako, da so se zborovalci morali raziti.

Posebne pažnje je bil deležen v soboto bivši izdajatelj komunističnih »Delavskih Novic« znani E. Stefanovič v Krškem na demokratskem shodu. Pripeljal je seboj dva tovariša in lepa trojica je neprestano motila govornike. Ko je končno zborovalcem pošla potrpečljivost ter so kričaje odstranili, je g. Stefanovič potegnil »revolver«. To se mu je slabo izplačalo in ogroženi zborovalci so ga kaznovali na mestu.

Tudi na Štajerskem je bila sobota in nedelja zelo živahna. Demokratski so priredili celo vrsto dobro uspešnih shodov in zaupnih sestankov. Med drugimi so govorili v Ljutomeru dr. Kukovec in Novak, v St. Jurju dr. Pesnik Rebek in Novak, v Sv. Barbari, Završu, Leskovcu, v Halozah Lovro Petovar, v Slovenjgradcu celjski župan dr. Hrašovec in prof. Mravljak, v Konjicah Petelinšek in dr. Reisman, v Hrašniku - Dolu dr. Roš, v Slivnici pri marju Puklavac, Malgal, nadalje v Veržeju dr. Kukovec, pri Mali Nedelji Cvetko, v Polenškaku dr. Senčar, dr. Visenjak, na Ptujski gori Klemenčič in dr. Salamon, v Cvetkoveh dr. Lipold, v Hočah Voglar, dr. Kodrman. Več sestankov in nekaj shodov se vrši še ta teden, velika shoda pa v Celju in Mariboru.

Orli vrgli duhovnika skozi okno.

V nedeljo sta priredila dr. Leopold Lenard in Borlak radikalni shod v Mozirju in Ljubnem. Na shod v Mozirju je po pridiveli tamonjši Orli, nekaj časa razgrajali, potem pa potrabili dr. Lenarda, ga pošteno premikastili in vrgli skozi okno na cesto. Dr. Lenard je precej poškodovan. Oba gospoda sta bila že pri obehu zopet v Celju.

Sobotni shod v Kranju.

Posebno lepo je uspel v soboto večer volilni shod JDS v Kranju, na katerem se je zbralo nad 300 ljudi. Govorila sta minister n. r. dr. Zerjav in prof. Reiser. ki sta žela burno odobravanje. Shodu so prisostvovali tudi zastopniki drugih strank, na katere so napravila izvajanja naših kandidatov globok utis. Nekako v zahvalo sta potem zastopnika NSS (g. Strnad) in SLS (g. Rebol) poskrbela, da je dobil shod tudi svojo veselo stran. Prvi je odkrito priznal, da ima dr. Zerjav velike zasluge za delavstvo, menil pa je, da je dr. Zerjav storil le svojo dolžnost. Originalna je bila njegova zahteva, da je treba iz Jugoslavije izgnati Ruse. G. Rebol je zahteval, da se osesurnik odpravi ter uvede »popolnoma evoboda delav«: kdor hoče in more naj dela 12. 14. in če treba 16 ur. K temu socialnemu programu SLS je g. Rebol dodal še ostre ngovore proti socialnemu zavarovanju delavstva.

Po dosežanih poročilih iz Hrvatske in Srbije, je tam petek večerj dan brez velikih incidentov. Krašen manifestacijski shod demokratske stranke se je vršil na Sušaku. V Zagrebu je policija aretirala 20 komunistov, čed, da prireajo tajne sestanke. Orožništvo je po nekaterih selekcih občinah zaplenilo Radličeve republikanske zastave, na katerih so bili protidržavni napisi.

Manifestacijski zbor javnih nameščencev

Ljubljana, 11. marca.

Danes dopoldne se je vršilo v ljudskem domu velikansko zborovanje javnih nameščencev in vpokojencev vseh kategorij, na katerem so se glisali obupni klici državnih trpinov po nujni pomoči.

Zborovanje je otvoril predsednik »Srednje zveze«, davčni nadzornik gosp. Lilleg, ki je bilal mačehovski postopanje državne uprave z državi in narodu zvestimi javnimi nameščenci in vpokojenci, ki jim grozi popolna gmočna propast. Zadnji malenkostni priboljšek je le grenek dokaz omalovaževanja državnih uslužbencev, ki še prav posebno protestirajo proti maksimiranju doklad. Vladni svetnik dr. Šporin je kot predsednik »Društva političnih konceptnih uradnikov« naglašal nujno potrebo nove in moderne službene pragmatike, ki bo jasno določevala dolžnosti in pravice javnih nameščencev od države in obratno in zahteval socialno pravično ureditev draginskih doklad. Ga. Marica Bartolova je imenom žena drž. nameščencev podala pretesljive slike obupnega družinskega položaja in zaključila: »Rušijo se družinski stebri! Rešite, dokler ni prepozno!« Gg. Marcel Zorja in Sovre sta poudarjala popolno solidarnost železničarjev, ki se bodo ramo ob ramo borili v skupni fronti upočin in gladu kotih.

Kar je bila med »Harnim proskajem sprejeta« roglasno sledeča resolucija:

I. Gmotni položaj vseh državnih in tem enakih javnih uslužbencev in upokojencev ter njih vdov in sirot je vsled rastoče draginje postal tako bešen in obupen, da stojijo ti uslužbenci tik pred neizogibno katastrofo.

II. Ta brezupni položaj je povzročen edinele vsled pomanjkanja potrebnih pravočasnih ukrepov od strani države. Zaradi tega zahtevajo nujno, da se takoj:

- 1.) uzakoni službena pragmatika,
- 2.) a) zviša vse draginske doklade primerno sedanjim draginjam in krajevnim razmeram ter razširi izenačenje doklad tudi na železničarje,
- b) odpravi maksimiranje teh doklad,
- c) razveljavi vse omejitve, katere dajo dokladam značaj milostinje,
- 3.) izplača izdaten enkratni nabaven prispevek;
- 4.) primerno zvišajo pristojbine za vršenje službe izven urada;
- 5.) Reši stanovanjsko vprašanje za državne nameščence in železničarje s tem, da se:
- a) nakaze tudi poduradnikom in slugam stanarinsko doklado,
- b) v krajih, kjer ni drugače mogoče dobiti stanovanja, odkaže stanovanje v naravi,
- c) onemogoči, da se uslužbenec od-pove stanovanje, brez zasiguranja novega stanovanja,
- d) kadar je zaradi premestitve potrebna ločitev uslužbenca od družine, družini zasigura stanovanje in izplačuje primerno odškodnino za dvojno gospodinjstvo;
- 6.) Razširi veljavnost določb člena 282 pravočnega zakona na vse državne in javne nameščence v celi državi.

Protestno zborovanje javnih nameščencev v Celju.

V nedeljo 11. t. m. se je vršilo v Celju veliko protestno zborovanje javnih nameščencev in upokojencev. Velika dvorana Narodnega doma je bila nabit polna. Zborovanje je vodil društveni predsednik prof. Rajh. O duševnem in materialnem propadanju javnih nameščencev pa je referiral g. Ivan Prekoršček. V imenu jugoslovanskih železničarjev je g. Jerše ob živahnem odobravanju zborovalcev izjavil popolno solidarnost železničarjev z javnimi nameščenci. V imenu organizacije obrtnišva je pozdravil zborovanje g. Ivan Bizjak, predsednik tega društva in zagotovil javnim nameščencem podporo. Društveni tajnik g. Zorko je prečital ostro resolucijo, ki jo je izročila štiričlanska deputacija okrajnemu glavarju vladnemu svetniku dr. Žužku in mu tolmačila zahteve nameščencev in njihov obupni položaj ter prosila, da sporoči skipe zhora na pristojno mesto. Gospod vladni svetnik je obljubil pomoč od svoje strani, poudarjajoč, da popolnoma razume položaj državnih nameščencev, ki je nevzdržen.

RESOLUCIJE

sprejete na izrednem občnem zboru političnega konceptnega uradništva dne 7. marca t. l.

Izredni občni zbor je ugotovil, da je gmotni položaj državnih nameščencev in obče in med njimi političnih konceptnih uradnikov posebej tako bešen in obupen, da so nameščenci pred neizogibno katastrofo; sedanjim prejemki ne zadostujejo pri vladajoči draginji niti za golo preživljanje, dočim trgovci in drugi odrekaajo radi prezadostnosti uradništva vsak kredit tudi za najnujnejše potrebščine, n. pr. živila in obleko. Radi tega se politični konceptni uradniki izrekajo za solidarne z drugimi državnimi nameščenci ter se pridružujejo v boju za korenito zboljšanje gmočnega položaja vsaki akciji tudi do najskečajših sredstev.

I. Izredni občni zbor zahteva, da se takoj:

1. uzakoni službena pragmatika,
 2. zvišajo z novo uredbi izenačene draginske doklade za 150%, ukine maksimiranje rodinskih doklad ter razveljavijo vse omejitve, ki dajejo dokladam značaj milostine,
 3. izplača izdaten nabaven prispevek,
 4. reši stanovanjsko vprašanje državnih nameščencev,
 5. razširi veljavnost določb člena 282. finančnega zakona za proračunsko leto 1922/23 na vse državne nameščence v celi državi.
- II. Izredni občni zbor:
1. soglasno in z vsa odločnostjo zahteva z ozirom na jurisdikcijo v zasebnopravnih in javnopravnih zadevah, ki je zvezana s službo upravnega uradnika s fakultetno izobrazbo, funkcijsko doklado vsakokrat v isti izmeri, kakor jo uživajo sodniki, in to za ves čas odkar se je pripoznala sodnikom;
 2. sklene, naj se naprosi vlada, da izvršuje premeščanja z ozirom na težke gmočne posledice, ki so zvezane s premeščitvijo za prizadetega, le v najnujnejših slučajih po zaslišanju o eventualnih protizlogih, ki naj se upoštevajo;
 3. sklene, da se naprosi vlada, naj izvrši napredovanje upravnega uradništva na podstavi določb člena 126/1 zakona o drž. računovodstvu v najširšem obsegu ter ustvari tudi za to budžetsko možnost, posebno ker se napredovanja v zadnjih letih niso izvrševala v dovoljni meri;
 4. zahteva, naj se dnevnicke, potne in druge pristojbine za vršitev službe izven uradnih prostorov
 - a) izenačijo s pristojbinami, kakor jih uživajo drugi uradniki s fakultetno izobrazbo.

o) da se sedaj veljavne postavke v smislu navedbe z dne 30. septembra 1920. D. H. br. 96.000, Službene Novine šte. 222, zvišajo na 400%, kadar se vrši služba v javnopravnem interesu; ako se vrši ista v interesu in na stroške stranke, naj se računajo pristojbine po advokatskem tarifu;

5. predlaga vladi v razmišljanje, kako naj politični konceptni uradniki krijejo stroške, katere jim nalaga njihova služba za reprezentanco in izvedbo zaupnih poslov.

Volilni shod naprednega bloka v Ljubljani

se vrši v četrtak 15. t. m. ob 8. uri zvečer v UNIONU.

Govorita gg. kandidata prof. JOS. REISNER in dr. VLAD. RAVNIHAR.

Naprednjaki vsi na shod!

Politične beležke

+ Volilni shod stavbinskih delavcev v Ljubljani se vrši v petek ob 8. zvečer pri Zlatorogu. Vabimo pristaje napredne misli!

+ Volilni sestanek za vodmatski okraj. Volilni sestanek »Naprednega bloka« za vodmatsko okraj se vrši danes zvečer ob 8. v gostilni Zupančič, Ahaceljeva cesta. Na sestanku bo sta poročala gg. Ribnikar in dr. Volušek. Vabimo vse somišljenike, da se sestanka zanesljivo udeleže in pripelejo s seboj vse svoje somišljenike. — Gospodarsko napredno društvo za vodmatski okraj.

+ Volilni shod pri Mraku, ki se je sinoči vršil, je bil prav lepo obiskan. Po izvajanjih gg. Reiserja, dr. Ravniharja in Planinca, je bila kandidatura Naprednega bloka z odobravanjem sprejeta.

+ Klerikalni koncept. Bunjevška stranka je izdala proglas, tiskan v nemškem jeziku in v prvi vrsti namenjen Madžarom: »Katoliki, v en tabor! Zahtevajte avtonomijo!« Proglas povsem odgovarja konceptu naših klerikalcev. Pa vojvodinski radikalni ne dopuščajo takega neoviranega snubljenja Madžarov. Že prvi dan po izdaji proglasa se je v Moli dogodil interesanten incident. Radikalni občinski beležniki si je dal aretirati bunjevškega agitatorja Vukovića, zaplenil mu vso zalogo plakatov ter mu jih odmedel lastnoročno petindvajset — po avtonomiji, kakor se izražajo vojvodinski listi.

+ Nemčurske agitacije v Slovenski Bistrici. Iz Slovenske Bistrice nam poročajo: Prošli teden so prišli semkaj nemški volilni agenti — znani dr. Wiesthaler, odvetnik dr. Mühleisen in trgovce Jeglič — vsi iz Maribora, da nalovijo nekaj glasov za svojo škriščico. To je bilo letanja od hiše do hiše. Imeli so sestanek, katerega so se udeležili naši obrtniki: Arzenšek Anton, kovač; Gradišnik Jakob, klobučar; Kolar Jožef, sedlar; Matuš Hinko, kovač; Serf Edmund, steklar; Teger Ivan, čevljar in še nekateri drugi. Glavni izizvajal pa je nemški kandidat Petek. Naše ljudstvo si bo ta imena dobro zapomnilo.

+ Klerikalci organizirajo pretepe. Sinoči v ponedeljek se je vršil v Slov. Bistrici sestanek v svrhu ustanovitve krajevne organizacije Orjuna. Klerikalci pa so že v soloto in nedeljo, ko se je mudil v Slov. Bistrici Zehot, pri pravljali napad na Orjuno. Sinoči pozno v noč je prispela v Maribor vest, da so klerikalni razgrajali res dejanje napadli zborovanje Orjuna. — Iz St. Ite pa se je zvečer vrnil tajnik NSS Žmuderl vrs blaten in zbit. Tudi njega so napadli klerikalci pri volilni agitaciji.

+ Radikalna »bujica« v Sloveniji. Finančni minister Stojadinović priobčujo v »Samoupravi« utiske iz svojega potovanja v Sloveniji. Pravi, da se radikalna stranka žiri v Sloveniji »brzo in naglo«. Ljudstvo da silji vanjo »v masah«, ona pa da kakor »bujica« (plaz) ruši i o-vaja »ve pred sobom«. Nadalje trdi g. Stojadinović, da bodo radikalci samo v mariborskem okrožju dobili »najmanj tri. verovatno štiri« mandate, dr. Kukovec in Pucelj pa da ne bosta izvoljena. — Nam se pa ne zdi verjetno, marveč je čisto gotovo, da je g. Stojadinovića doletela bujica na banketu v Murski Soboti, ker bi sicer ne mogel imeti tako bujnih fantazij. Za vsakega finančnega ministra bi bilo preznačilno, da vidi budoumnik, kjer še voda ne čutila ter da obeta mandate, kjer se pripravljajo za velesrbsko radikalno stranko le latine. Ako bi ne poznali finančne politike g. Stojadinovića, bi mislili, da je pobral pri svojem odhodu iz Slovenije kje na deželni vladi izgubljena slavna ribiška očala, ki so igrala pri zadnjih volitvah v Ljubljani tako veliko vlogo, tako je pa zelo verjetno, da ima g. Stojadinović že od preje »špegle«, ki so še bolj ostre kot ribiške. Ribničian je p o n u j a l oblačnice za seno o s l u, otrobe, ki so jih vezali gg. Penko, Hribar, Grasselli, Nachtigall, Pfeifer in drugi generali slovenske radikalije g. Stojadinovića, je pa kot slaščico použil sam gospod minister.

Najboljši slovenski dnevnik je »Jutro«!

Po svetu

— Troje novih državnih zgradb v Prag. Češko ministrstvo za javna dela te dni razpravlja o načrtih za troje velikih novih zgradb, katerih prva in druga naj bi obsegali prostore ministrstev za zdravstvo in socialno skrbstvo, tretja pa poslopje za univerzo. Vsa tri poslopja pričnejo graditi še letos.

— Albanski proračun. Albanska vlada v Tirani je predložila svoj narodni skupščini proračun v zlatih frankih, torej denarju, katerega današnja Evropa skorajda več ne pozna. Največje postavke v proračunu ima žandarmerija, in sicer 2.700.000 zlatih frankov. Skupnih stroškov predvideva proračun 17.100.600 frankov v zlatu.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Torek, 13.: Zaprtlo.
Sreda, 14.: »Ugrabilene Sabinko«. B.
Četrtek, 15.: »Othello«. C.
Petek, 16.: Zaprtlo.
Sobota, 17.: »Za pravdo in srce«. A.
Nedelja, 18.: ob 3. popoldne: »Madame Sans Gene«. Izv. ob 8. zvečer: »Othello«. Izv.

Ljubljanska opera.

Torek, 13.: »Ničava«. E.
Sreda, 14.: »Sevilski brivci«. A.
Četrtek, 15.: »Jenafa«. D.
Petek, 16.: »Vrag in Katra«. B.
Sobota, 17.: »Tosca«. C.
Nedelja, 18.: »Vrag in Katra«. Izv.
Ponedeljek, 19.: »Gorcniski slavček«.

Mariborsko gledališče.

Torek, 13.: »Kovarstvo in lubezen«. C.
kuponi, premiera.
Sreda, 14.: »Kovarstvo in lubezen«. B.
Četrtek, 15.: »Urh, grof celjski«. A.

Shakespeare — Zupančič: »Othello«. Izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica 51. Broš. 19 Din. vezana 24 dinarjev.

Mestno gledališče v Celju. V torek dne 13. marca izven abonmama predstava »Otroška tragedija«. Za nedoročeno mladino vstop prepovedan. Cisti dobiček je namenjen »Dijaki zadrugi slovenskih akademikov« v Pragi.

Orkestralno društvo Glasbene Matice v Ljubljani. Danes zvečer (torek dne 13. marca) se vrši vaja orkestralnega društva ob navadni uri, ker je ista večerj v ponedeljek vsled eintoničnega koncerta odpadla. Udeležba obvezna. — Odbor.

XII. koncert muzike Dravske divizije v Ljubljani se je vršil v unisoni dvorani, ki je bila enkrat hvala Bogu vendar nabit polna, s čimer se je naše občinstvo gotovo moralno oddolžilo dvezna nad vse požrtvovalnima glasbenikoma, dr. Cerinu in Trostu. Koncert je otvorila Parmova uvertura k operi »Stara pesem«, melodiozno delo v starejši maniri, s katerim je dr. Cerin proslavil jubilej 60letnice avtorja, ki je bil pri koncertu tudi navzoč. Sivolasi skladatelj je bil predmet burnih ovacij, ki so ga vidno ganile. Beethovnova sintonija, ki je sledila Parmovi uverturi je revolucionarno delo, kakršno znači srednje in mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena umetnost je dala še temu romantično invenoznemu, včasih skoro že malo amizantnemu delu toliko lepoto, da so obiskovalci mlajšo dobo slavnege avtorja. Pri Lisztovem koncertu v Es-duru je sodeloval naš priljubljeni Trost, ki je bil koj pri nastopu že burno pozdravljen. Kar dalo je še nastopil pri nas, vedno je nesel vse ljubljanska glasboljuba srca s seboj nazaj na Dunaj. Njegova moška, polnozveneča, subtilno prečutena

* Z dvora. Kralj in kraljica sta v soboto popoldne posetila ateljeje kiparja Rosandica ter si ogledala njegova najnovejša dela.

* Pašić zopet bolan! V sporu med predsedilno pisarno g. Hribarja in kabinetom ministrskega predsedništva, je kakor naravno umagal poslednji. Obveščala je njegova, da se je g. Pašić vrnil v Beograd, predno je prispel v Ljubljano, zato, ker je — obolel in ne zato, ker so ga pričele mučiti državne skrbi. Bolezen na srečo ni opasna in zdravniški so, kakor nam hudomušno javljajo iz Beograda, konstatirali pri njem le običajno influentia politice, ki je tokrat nekoliko komplicirana s hudim ljubljanskim nahodom.

* Glavna kontrola proti ministru pravde. Glavna kontrola je odklonila svoj vizum za izplačilo dobave obilgarij vojne odškodnine, katero je oddal minister pravde dr. Lazar Marković vrški Lukarevič & Co., glavnemu Magajniku radikalnega delniškega odbora, in sicer zato, ker za dobavo ni bila razpisana javna dražba.

* Predsednik volilnih komisij se opozarjajo, da morajo vzeti seboj potrdilo občinskega urada (magistrata) svojega bivališča, da so vpisani v volilni imenik. Na podlagi te legitimacije izvršijo potem svojo volilno dolžnost pri dotični komisiji, kateri predsedujejo.

* Učitelj Pahor in Hreščak izpuščena. Kakor poročajo tržaški «Ljubljanski» sta bila aretirana učitelja Pahor in Hreščak šele 9. marca začasno izpuščena na svobodo.

* Posle velikega župana v Mariboru je večer prevzel neimenovani podžupan dr. Vilko Pfeifer ter izročil volstvo okrožnega agrarnega urada v Mariboru začasno dr. Stefančiču, uradniku tega urada.

* Inspektor artiljerije v Mariboru. V nedeljo se je s popoldanskim beograjskim brzovlakom pripeljal v Maribor inspektor artiljerije general Mihajlovič. Na kolovozu sta ga sprejela poveljnik artilj. podof. šole Tripković in komandant mesta. Po sprejemu se je general Mihajlovič odpravil s polkovnikom Tripkovićem v artiljerijsko poloficirsko šolo, katero bo inspektor ter prisostvoval semestralnemu izpitu, ki se ravnokar vršijo.

* Zadnji izlet gospoda ministra. Iz Krškega nam poročajo 12. marca: Medtem ko padajo v Beogradu velevarne odločitve glede Baroša in Delbe in ki bi bilo nujno potrebno, da se tuje vladj tudi glas otona ministra, ki je postal, baje za to, da čuva interese Slovenije, se gosp. dr. Zupanič veselo zabava med svojimi ljubimi kraji, ki mirno prepušča državnemu skrbniku izkušenim rokam Dele brade. V nepolnih treh mesecih so bili menda vsi večji kraji Slovenije deležni sreče in časti, da so se mogli pokloniti gosp. ministru. Sedaj se bliža 18. marec in s tem zaključek naporne resortnega dela dr. Zupaniča. Danes se je vršil njegov (kakor nam sam zatrjuje) zadnji izlet, in sicer v naše prijazno Krško, kjer je vse igralo v zinjnem navdušenju nad ljudomilostjo gospoda ministra, ki s svojimi pohodi med podanike dokazuje, da je res zastopnik edino zveličavne radikalne stranke. Gosp. minister je rad dobre volje in kar škoda se nam zdi, da bo tako hitro puzla grenka kaplja v kelih njegovega veselja.

* Epilog dogodkov v Marezigah. V izloži Marčane knjigarne na Kongresnem trgu 9 se nahaja slika mareziginskih žrtv pred tržaško sodnico. Za šasa občinskih volitev v Marezigah so fašisti požgali okoli 40 hiš, ubili tri naše kmete in danes je tržaško sodišče obsodilo nedolžne žrtve fašistovke provokacije na večletno težko ječo. Naravnost vnelovpjoča krivica italijanske justice je dvojna mera, ki se poslužuje blapei fašistovske vlade tržaški sodniki. Takoj v začetku obravnave so opustili vse fašiste, krivce onih dogodkov na podlagi neke amnestije, ker so baje branili «svojo nacionalno stvar», medtem ko so naše kmete, ker so branili svoje življenje, imeli in svojo narodno čast ter v silobranu ubili par fašistov, obsodili na večletno težko ječo. Cenjeno občinstvo opozarjamo na izloženo sliko.

* Konec mariborske preiskave. V soboto je preiskovalni sodnik dr. Pfeifer v Mariboru končal preiskavo proti aretirancem radi napada na Čirilovo tiskarno. Predlagal je izpustitev aretirancev. Začasni vodja državne pravdnistva dr. Jančič je predložil akt v odločitev višjemu državnemu pravdnistvu v Ljubljani. Do sinoči pa aretiranci še niso bili izpuščeni.

* Nov bombni napad na «Deutsches Volksblatt». V soboto ponoči so neznan ljudje vrgli zopet dve bombi v prostore «Deutsches Volksblatt» v Novem Sadu, ki so uničile ves tiskarski material. Stanovaleci dvonadstropne hiše, v kateri se nahaja list, so v strahu zbežali v srajcah na ulico. Polcija je takoj obkrožila celo ulico, a kljub temu ni izsledila atentatorjev.

* Vodja kačakov vjet. Iz Prižrena poročajo, da je bil vodja kačakov Azem — bej prišljen, da se je predal albanskim oblastim. Zagovarjal se bo za 128 umorov in ubojev. Naša vlada je svojedobno razpisala na njegovo glavo tremiljo v znesku 100.000 Din.

* Nov tunel pri Beogradu. Na progi Topčider — Mala Krsna je bil prošli toden prebit tunel «Lipe», ki je dolg 1000 metrov in se nahaja 38 km od Beograda. Vhod in izhod se nahajata še v gibljivem zemljišču. Delo se vrši v domači režiiji. Pri delu so zaposleni večinoma Ličani.

* Največji zvon na Balkanu. V ljubljanski livarni zvonov bo vlt te dni zvon sv. Klimenta za saborno cerkev v Ohridu. Zvon bo tehtal 2200 kilogramov in bo menda največji na balkanskem polotoku. Na zvonu bo relief v bizantinski ornamentiki, na širokem obodu pa napis: «Pešmom slavim Boga i pratin molitvu sv. Klimenta za jedinstvo, bratstvo i sreću svih južnih Slavena. Darovao me staroslavnom Ohridu Mihajlo I. Pušin leta gospodnjeg 1923, za vreme kralja Aleksandra Karađorđevića i opaskopja ohridskog Nikolaja.»

* Smrtna kosa. Na Jesenicah je umrl večeraj g. Alojzij Schrey, ki je bil svojedobno voditelj tankajšnih naprednih Slovencev. Bil je dolgo občinski odbornik, načelnik cestnega odbora in raznih narodnih društev, ki so imeli v njem vedno svojega zaščitnika in dobrotnika. Do zadnjega je ostal naš zvest priatelj. Smrt njegovega soseda pok. dr. Tavčarja ga je silno pretresla in je spoznal, da tudi njemu ni usojeno več dolgo življenje, ker je bolehal že dalj časa. — V nedeljo je umrl v Ljubljani državni hidrotehnik pri generalni inspekciji vod v Ljubljani, g. Fran Lang. Pogreb bo danes ob 16. uri iz bolnice. — Na Zaloški cesti št. 13 je umrl v starosti 83 let okrajni sluga v pok. g. Matje Kobau. Blag jim spomin!

* Iz srednješolske službe. Gospod Josip Kozuh, profesor državne gimnazije v Celju, je stopil v stalni pokoj.

* Imenovanja v gradbeni službi. Pri gradbeni direkciji v Ljubljani so imenovani za inženjerja v 8. činovnem razredu Rudolf Kralj in Josip Porenta; dr. Rajnhold Kerschbaumert za tajnika 7. činovnega razreda, dr. Igo Est in dr. Staniko Novak za tajnika 8. činovnega razreda.

* Iz «Uradnega lista». Pokrajinska uprava za Slovenijo objavlja v večerajšnjem «Uradnem listu» okrožnico vsem okrajnim pokrajinske uprave, okrajnim glavarstvom, političnim ekspozituram in mestnim magistratom o načelih upravnega postopanja pred občnimi upravnimi oblastmi.

* Predavanje o vrtnarstvu. Sadržajski in vrtnarsko društvo priredi v četrtek dne 15. marca ob 8. zvečer v Mladiki v Ljubljani drugo predavanje. Predava kmetijski svetnik g. V. Rohman: «O pogojih za uspešno vrtnarstvo. — Prvo predavanje, ki se je vršilo v soboto dne 3. marca, je bilo kljub slabemu vremenu prav dobro obiskano. Udeleženci so bili s predavanjem prav zadovoljni in so izrazili željo, naj se priredi še več enakih predavanj. K društvu je pristopilo več novih članov. Upamo, da bo drugo predavanje privlačilo vse društvene člane pa tudi prijatelje in ljubitelje vrtnarstva.

* Pokrajinska uprava je v soboto objavila vsem okrajnim glavarstvom, naj po krajevnem običaju naznanijo in razglase, da Pašić ne pride v Ljubljano. Tako je v Konjicah v soboto zvečer policaj na boben tolkel in izkliceval: «Pašić ne pride! Naj se nikdo ne izpozabi, da bi se zastoj odpočil v Ljubljano».

* Izjava. Podpisani izjavljam, da nisem prevzel mesta namestnika predstavniškega kandidata liste narodne socialne stranke. Kako je prišla ta stranka do tega, da me je kot takega naznanila, mi je neumljivo. Jaz v to nisem nikdar privolil in tudi svojega podpisa za to nisem dal. — Moste-Vodmat, dne 12. marca 1923. — Ivan Remžgar, krojaški mojster.

* Iz občinskega odbora slovenjbištrjskega. Poročilo nam: Mestni občinski odbor je v svoji seji dne 6. marca dovolil in prepustil Leoni zadruzi v Šmartnem del parcele na sejmišnju za postavitev lesene barake. V volilni odbor za skupščinske volitve dne 18. marca sta bila določena občinska odbornika Karl Kuvkovic in Karl Stupar. V odbor za določitev občinskih taks pa župan Danijel Omerzu ter občinska odbornika Hinko Gril in Miroslav Pirksmaier. Predital se je letni račun mesta občine za leto 1922 ki izkazuje sledeče številke: prejemki 1.447.525 K 84 vin., izdatki 1.446.798 K 80 vin., prebitok iznaka torej 727 kron 4 vinarje.

* Malo več obzirnosti. Pišejo nam: Za nekaj časa nam prihajajo pritožbe o nevarnostno oblastnem postopanju ljubljanskega policijskega nadzornika g. Dobrovška s podrejenimi stražniki in to brez vsakega tehtnega vzroka. Priznamo, da mora disciplina vladati povsod, grajati pa moramo odločno vsako pretrpanost. Pred nekaj dnevi se je Dobrovšek nad nekim stražnikom tako zadiral, da so se mimoidoči pasanti javno zgražali. G. Dobrovšek naj si zapomni, da je doba pruskega policajstva pri nas že davno minula in da se vedno niso pozabili njegove obilne bivešnje avstrijskega rablja Skuhla, da ne bi nikdar hotel služiti v Jugoslaviji. Ni se nam ne zdi čudno, ako možstvo straže v zadnjem času kar trumoma beži iz službe. Poleg majhne plače mora prenašati še razne nepotrebne sekature. Dolžnost odgovornih funkcionarjev je, da stražnikom z blagohotnim postopanjem olajšajo njihovo težavno službo, ne pa še za-

grenjujejo njihov že tako grenki položaj. Le na ta način bo zavladalo med našlenci boljše razpoloženje.

* Opuščena orožniška postaja. Orožniška postaja v Zrečah na Stažerskem je bila te dni opuščena. Področje zreske postaje so razdelili orožništvu v Konjicah, v Oplotnici in v Vitanju.

* Dolžina nove zgrajenih železniških prog v naši državi. Uredništvo «Nove Pravde», ki zelo skrbno čita «Jutro», je izsledilo v našem članku pod naslovom «Dolžina naših železnic» tiskovni pogrešek. V članku stoji namreč, da znaša dolžina novo dograjenih prog 5022 km, biti bi pa morale 592 km. «Nova Pravda» trdi k temu, da novo dograjenih prog sploh nimamo, kar pa ni res. Med gornjimi 502 km novih prog sta vsi ti tudi dve arbijski progi, ki so jih Nemci za časa okupacije tako uničili, da jih je bilo treba sedaj res popolnoma na novo zgraditi.

* Usmrtitev komitašev. V Skoplju sta bila ustreljena v soboto komitaša Arzen Janič in Petar Acevič, glavna krivca v velikem procesu proti razbojniški tolpi, obsegajoči 175 članov. Trije, ki so bili istakato obsojeni na smrt, so bili pomiloščeni na 20letno ječo, 83 je bilo oproščenih, ostali pa so bili obsojeni na ječo od 1 do 20 let.

* Smrtna nesreča pri orožju. Na Pesnici pri Mariboru se je v soboto igral učenec meščanske šole Ivan Serk s samokresom, ki mu je slučajno padel na tla in se sprožil. Krogla je zadela učenca v levo senco ter so ga teško ranjenega prepeljali v bolnico.

* Trinajstletna samomorilka. Kakor poročajo zagrebški listi, se je na pusti Martinica obesila te dni 13letna Barbara Glaznov, ki je bila že dalj časa zelo potrta. Ko je stopil njen oče v sobo, je bila deklica že mrtva.

* Samomor ruskega dijaka. V zadnjem času se med ruskimi emigranti v naši državi na obžalovanja vreden način množe samomor. Tako si je prošli soboto v Beogradu skušal vzeti življenje ruski akademik Leonid Mičeki. Izpil je večjo množino morfija. Njegovo stanje je brez upno.

* Velika tatvina volilnih kroglic. Sarajevska policija je aretirala štiri iz Beograda izgnane dinjarje, ki so ukradli veliko množino volilnih kroglic in deset ključev za volilne škrinje in sicer v ekspedicijskem oddelku volilnega odbora v Beogradu.

* Jožefov sejem v Krškem se vrši v torek dne 20. marca in na 18. marca. Vtom z majhnim plemenom. V noči od sobote na nedeljo so doslej neznanj storili vlomili v Studenci pri Mariboru pri ševljariju Lovcu in mu odnesli 3 pare novih čevljev.

* Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znanjko «Peko» so najboljši in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna založba na drobno in debelo Ljubljana, Brez št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

Objave

* Kolo jugoslovenskih sester v Ljubljani bo tudi letos, kakor lansko leto, prodajalo oljke za «Dečji dom» in sicer počeni v sredo, 14. t. m. Sicer se je z druge strani vzela ideja Kola in prehitelo nas s prodajanjem, vendar se Kola ne ustraši konkurence, ki sicer ni najdelikatejša. Občinstvo opozarjamo, da si kupi oljko veljico le tam, kjer bo stal napis «Kolo jugoslovenskih sester».

* J. A. D. «Triglav» v Ljubljani. II. redni občni zbor, ki se radi odhoda večine članov na Sušak ni mogel vršiti ob napovedanem času, se vrši jutri, dne 14. marca ob pol 14. uri na univerzi, v sobi št. 90 z napovedanim dnevnim redom — Odhor.

* Predavanje o metodi pouka. Ker je z. nadzornik dr. Poljanec nujno zadržan, se danes 13. t. m. ne vrši napovedano predavanje o metodi pouka. Odhor društva slušateljev filozofske fakultete.

* Načelstvo društva tobačnih trafikantov v Ljubljani vabi svoje člane in trafikanke sploh na vabni sestanek trafikantov, ki se vrši v četrtek, 15. t. m. ob pol 8. zvečer pri «Zlati ribi». Stritarjeva ulica. Zletiti bi bilo obilne udeležbe. — Načelnik.

* Interesantna družabna prireditve bo letos vsekakor tombola Sokola Ljubljana II na belo nedeljo. Tako lep in dragoceni obdobji ni nudila doslej še nobena tombola. Urejena bo najmodernejša, vsled česar bo dolgo stanje izključeno. Za prvi dobitek je namenjena elegantna kompletna spalnica, nadaljnji popolna kuhinjska oprema, šivalni stroj, bicikel, itd. Saljivih letos ne bo. Tablica stane 2.50 Din in pridejo tekom tega tedna v promet. Sezite brez odlašanja po njih!

* Razpisana sekundarska mesta. V področju zdravstvenega oddeska za Slovenijo je razpisanih 5 sekundarskih mest. Interesenti se opozarjajo na razpis v «Uradnem listu».

* Društvo najemnikov za Slovenijo v Ljubljani opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 14. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. — Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12, pritrilčno, desno.

* Izgubila se je denarnica z nekaj denarja in dokumenti na ime J. B. Muste od kavarne «Stritar» do Predovičevega sela. Pošten najditelj naj odda denarnico v upravi «Jutra» na naslov denar pa si lahko obdrži.

Razširjajte «JUTRO»!

Gospodarsivo

MADŽARSKA ZUNANJA TRGOVINA V LETU 1922.

(S posebnim ozirom na Jugoslavijo.)
Pa madžarskih statističnih podatkih o zunanji trgovini, ki so bili izdani te dni, je značilno lanske leto uvoz v Madžarsko 33.5 milijona q, a izvoz iz Madžarske 10.4 milijona q. Napram letu 1921. se je povečal uvoz za 10 milijonov q, a izvoz le za 2 milijona q, kar pomeni znatno poslabšan položaj madžarske zunanje trgovine. Pa še ta v primeru s povečanim uvozom neznatno povečani izvoz lanskega leta je okolnosti, da so izvozne množine premaga 2.7 milijona q. Uvoz se je povečal največ zaradi naraščajočega uvažanja lesa, premoga, mineralnih, kuhinjske soli in železa.

Med glavnimi uvoznimi državami se kaže napram letu 1921. znatna izprememba glede udeležbe, in sicer v glavnem na račun Češkoslovaške v korist Rumunije. V letu 1921. je prišlo od celokupnega madžarskega uvoza 52% iz Češkoslovaške, a iz Rumunije 14%, lani pa le 25% iz Češkoslovaške in 36% iz Rumunije. To izpremembo je povzročil povečan uvoz lesa iz Rumunije, dočim se je uvoz lesa iz Češkoslovaške zaradi neugodnih cen znatno zmanjšal.

Istotako se glede izvoza kaže napram letu 1921. precejšnja izprememba, in sicer je padel izvoz v Avstrijo in Češkoslovaško, a v Jugoslavijo se je znatno povečal. V letu 1921. je odpadlo namreč 57% izvoza na Avstrijo, 27% na Češkoslovaško in 6% na Jugoslavijo, dočim je od lanskega madžarskega izvoza prišlo 38% na Avstrijo, 13% na Češkoslovaško in 36% na Jugoslavijo. Kvota Jugoslavije se je povečala zaradi naraščajočega jugoslovanskega uvažanja premoga, opeke, apnenca, poljedelskih strojev in repariranih lokomotiv.

Od celokupnega lanskega madžarskega uvoza je odpadlo 36% na Rumunijo, 25% na Češkoslovaško, 10% na Nemčijo, 7% na Avstrijo in 4% na Jugoslavijo. Ostalih 16% je porazdeljeno na različne države. Izvoz pa je podeljen: 28% na Avstrijo, 30% na Jugoslavijo, 13% na Češkoslovaško kar smo že gori omenili, dalje 5% na Nemčijo, 4% na Rumunijo in ostalo na razne države.

Glavni uvozni predmeti Madžarske so bili po telti: les, premog, železo, sol, apnenec, mineralno olje, papir, kovine in kovinski izdelki itd., glavni izvozni predmeti pa: premog, moka, vino, sadje in soliva, živina, perotina itd.

Brez madžarskih reparacijskih dobav bi bila naša trgovina z Madžarsko neznatna, ker obe državi nimata mnogo takega blaga, ki bi ga mogli izmenjavati. V bodoče bi mogli mi dobiti iz Madžarske nekaj industrijskih izdelkov, a izvažati bi mogli v Madžarsko v večjem obsegu le les.

TRŽNA POROČILA.

Novosadska blagovna borza 12. t. m.: haška pšenica, en vagon 447.50, ječmen ponudba, 3 vagoni po 450 — 455, oves 200, oruza 14 vagonov po 240 — 250, suha, dva vagona po 300, stara en vagon 315, haški beli fižol, en vagon 450 moka «0» ponudba 650, «6» ponudba 237.50, otrobi v papirnatih vrečah, 3 vagoni po 160. Tendence je popolnoma mirna.

Tedenski pregled z žitnega trga. Iz Zagreba poročajo: Našli porast dinarja v početku prošlega tedna je povzročil veliko rezerviranost kuncpev. Pa tudi ponudba je bila precej slaba. Znatnejši promet je bil le v koruzi. Ko je sredi tedna dinar zopet oslabil, je postala ponudba prav neznatna. Izvažalo se ni nič, ker cene izozemstvo niso konvenirale. Pšenica se je tržila po 437.50 do 452.50 Din postavno v Bački. Ječmen za pivovarne se je plačal po 312.50 do 325 Din. Ozmni ječmen za krmo je stal 300 — 301.25 s postaje v Vojvodini. Rž se je plačala po 325 — 350. Oves, rečtan slavonski se je ponujal po 295 — 300. V koruzi je bil precejšen promet. Največ se je povpraševalo po sremskem blagu. Sremska koruza za dobavo v marcu se je tržila po 265 — 270 Din. postavno sremska postaja, haška koruza po 235 do 245 Din. Beli fižol se je tržil po 395 do 410 z vtovarne postaje v Bački. Pisanemu fižolu je bila cena nekaj nižja in je bilo malo povpraševanja po njem. Moka se je tržila po 667 do 675 iz malih mlinov. Privrnostno blago je notralo 685 do 700 Din baza «0». Otrobi so se tržili po 160 do 175 Din. Izvozniki pričakujejo znižanja izvoznih carin, dočim se konzumenti tega boljjo, ker bi znižanje izvoznih carin povzročilo takoj narast cen.

Zagrebski sejem (16. t. m.) je bil neobičajno slab. Prignali so le nekaj telt in še ta so bila slabe kakovosti. Plačevala so se po 12.50 Din za kg žive teže.

Svinjski sejem v Mariboru (9. t. m.) Dogon 79 komadov. Cene v kronah: 7 — 9 tednov stari prašiči 1100 — 1200,

3 — 4 mesece stari 1800 — 2200, 5 — 7 mesecev stari 3000 — 3500, 8 — 10 mesecev stari 4000 — 4500. Kg mrtve teže se je plačal po 100 do 112 K.

— Naši gospodarski krogi in trgovinska pogodba z Avstrijo. Iz Beograda poročajo: Ker se bodo v ministru za trgovino in industrijo v kratkem vršili razgovori glede sklenitve trgovinske pogodbe z Avstrijo, se pozivajo vsi zainteresirani trgovci in industrijanci, da ministru trgovine in industrije pisмено ali osebno dostavijo, in sicer najdalje do 1. aprila, svoje predloge o izvozni carini, omejitvi uvoza, pospešitvi izvoza itd.

— Upostavitve direktnega prometa v Madžarsko. Casopisje poroča, da se je dosegel sporazum med jugoslovanskimi in madžarskimi delegati glede upostavitve direktnega tovarnega prometa med Jugoslavijo in Madžarsko. V smislu tega sporazuma bo dne 1. aprila upostavljen direktni promet za vse postaje v Madžarski in obratno v naši državi z direktnim mednarodnim tovarnim listom brez posredovanja špediterjev. Vozarina se mora plačati naprej ali na namembni postaji.

— Pogajanja za vzpostavitev gospodarskih stikov med našo kraljevino in Švedsko. V Beogradu se nahaja švedski konzul Fischer v Bukaresti, ki vodi pogajanja za vzpostavitev gospodarskih zvez med Jugoslavijo in Švedsko. Konzul Fischer je prošil tudi za dovoljenje, da sme švedska osnovati konzulate v Beogradu, Zagrebu in Skoplju.

— V trgovinski register so se vpisale nastopne firme: Konfekcijska tovarna Franc Derenda & Cie. v Ljubljani, d. s. o. z.; Tovarna zaves «Stora», d. d. v Št. Vidu nad Ljubljano; Vider & Kokalj, tovarna kuvert in pismenskega papirja v Ljubljani; Carinsko posredništvo in spedičija «Promet»: A. Toroš & A. Marič v Mariboru; Strančič d. d. in drug. v karstvo v Mariboru; Kr. Hirschl in sinovi, trgovina z manufakturami v Murki Soboti; Jadranska banka, podružnica v Prevalju; Fagel in Kunaj, trgovina z lesom v Slovenski Bistrici.

— Odpravljanje brzovoznega in tovarnega blaga v prometu z Italijo. Na postaji v Postojni (Postumia) je zbrana vsaka reekspedicijska pošiljka. Pošiljke, odrejane za reekspedicio se sprejemajo na postaji Prestranek (Prestranek), kjer poslujejo carinski in veterinarski uradi. Toda v tovarnih listih teh pošilk je treba označiti za namembni kraj «Postumia transito» in če se to zgodi, se odpravljajo pošiljke uradoma dalje za Prestranek (Prestranek). Vse pošiljke, označene samo s «Postumia», se izotvarjajo v Postojni (Postumia) loco.

— Zlata parieteta v Avstriji znaša za dobo od 12. do 18. marca 14.450 a. K. — Zlati carinski nadavek v Nemčiji znaša od 14. do 20. marca 525.000 odst. (prej 493.900 odst.).

BORZA dne 12. marca

Zagreb, devize: Dunaj 0.13575 — 0.136, Berlin 0.46 — 0.47, Budimpešta 3.15 — 3.20, Bukarešt 45 — 46, Milan izplačilo 459 — 460, ček 456 — 457, London 453 — 454, Newyork 96 — 97, Pariz 585 — 588, Praga 289 — 290, Švica 1795 — 1800, valute: dolar 93.50 — 94.50 avstr. krona 0.1355 — 0.136, češke 250 — 282.50, madžarske 2.95 — 3, napoleoni 375, lire 450 — 452, efekt: Jadranska (Trst) 107 — 108, Ljub. kreditna 215 — 225, Slavenska 102.50 — 104, Praštodična 1122.50 — 1127.50, Slov. eskomptna 159. Trb. premogokopna 750 — 775.

Beograd, devize: Bukarešt 45.90, Dunaj 0.135 — 0.14, Pešta 3.17 — 3.22, Praga 290 — 291.50, Pariz 590 — 585, Zeneva 1750 — 1775, Milan 456, Newyork 95.85 — 96.25, London 450 — 452.75, madžarske krona 3.05 — 3.10.

Curli: Berlin 0.0259, London 25.24, Pariz 32.45, Milan 25.72, Praga 15.95, Budimpešta 0.173, Bukarešta 2.50, Beograd 5.65, Sofija 3.10, Varšava 0.0120, Dunaj 0.007450, avstr. krona 0.007475.

Dunaj, devize: Beograd 749 — 751, Berlin 3.50 — 3.60, Budimpešta 23.05 — 23.15, London 335.550 — 336.150, Milan 3426 — 3434, Newyork 71.305 — 71.455, Pariz 4314 — 4326, Praga 2127 — 2133, Sofija 409.50 — 410.50, Varšava 1.58 — 1.68, Curli 13.310 — 13.340, valute: dolar 71.130 — 71.430, levi 388 — 392, n. marke 3.40 — 3.70, engl. funti 333.850 — 334.850, franc. franki 4255 — 4285, lire 339.250 — 340.750, dinarji 744 — 748, poljske marke 1.43 — 1.73, leji 334 — 336, švic. franki 13.220 — 13.260, češke krona 2110 — 2120, madž. krona 18.65 — 18.85.

Praga: Dunaj 4.60, Berlin 16.3750, Rim 164.25, Budimpešta 113.75, Pariz 207.75, London 160.75, Newyork 34.10, Curli 638.75, Beograd 36.50, avstr. krona 4.60 lire 165.25.

Berlin: Dunaj 28.62, Budimpešta 681, Milan 99.750, Praga 61.745, Pariz 126.183, London 97.755, Newyork 20.762.36, Curli 388.027, Beograd 21.745.

Večja konfekcijska trgovina v Ljubljani išče za takoljšni nastop

knjigovodjo-bilancista

zmogožna slovenske, srbohrvatske in po možnosti nemške korespondence ter strojepisja. Oferti naj se pošljejo na DRAGO GORUPA, konfekcijska trgovina, Ljubljana, Prešernova ulica

Reka, Baroš, Delta

Pravda za Baroš

Kakor znano nam je londonski pakt pustil Reko vso, ne le bližnje sušsko ozemlje. Ko so se potem začela pogajanja za korekturno mejno črto londonskega dogovora, so Italijani spretno potisnili v igro fašiste z invazijo na Reko. In kakor hitro se je pričela pravda za Reko, se je pričel tudi spor o meji med Reko in Sušakom.

Ko nam je v januarju l. 1920. veleposlaniška konferenca izročila ultimatum z alternativno, da ali sprejmemo predlog Clemenceaua in Lloyd Georgea glede meje, ali pa se uveljavi londonski pakt, smo se nahajali pred možnostjo, da dobimo sicer železnico št. Peter—Reka, toda reško pristanišče — vključitvi tudi Baroško luko — in železnica na reškem teritoriju bi prišla pod upravo Lige narodov. Reka sama pa bi — enako kakor tudi Zadar, postala nezavisna država, s pravico, da poveri svoje diplomatsko zastopstvo tuji državi, to je Italiji.

Prišlo je do rapalske pogodbe. Edina tolažba v oni težki preizkušnji je bila, da smo vendarle rešili majhno okence v svet, Baroško luko. Tolažba italijanske politike je s spretno taktiko o pravem času strmoglavila Sforzo-Giolittijevo vlado in tedaj je začela ona znamenita borba za interpretacijo. Mi smo imeli takorekoč le osebni komentar Sforzov k pojmovanju razmerja med Sušakom in Reko. Pogodba sama je vsebovala le sumarne določbe o meji med Reko in Sušakom. Odtlej so Italijani oficijelno komentirali rapalsko pogodbo v tem smislu, da pomeni reški «Corpus separatum» tako mesto kakor reško pristanišče, katerega sestavni del pa je tudi Baroš ter Delta; sedanjí tok Rečine predstavlja po tem stališču, ki ga je nedavno naglasil tudi Mussolini, mejo med Reko in Sušakom.

Odslej se bo tedaj vprašanje Baroša in Delte obravnavalo z onim reškega pristaniškega problema. Rezultate moremo predvideti.

Italijani so položili roko na Reko, da nam s tem onemogočijo, s pomočjo Reke srednjeevropski promet odvrti od Trsta in ga naravnati na Trst. Drugič hočejo vplivati na nadaljni razvoj prekmorskega prometa v Kvarneru; Reka naj ostane glavna in edina luka za severozapadni del Jugoslavije, toda pod italijansko patronažo. Brez dvomno bo sedaj glavni smoter Italije, preprečiti, da bi nastalo v bližini Reke kakor drugo pristanišče, ki bi jo moglo izkonkurirati. Hkrati pa bodo enako vztrajno stremeli po tem, doseči za italijansko trgovino na naših železnicah take ugodnosti, da bi mogla njih gospodarska ekspanzivnost dobiti pri nas dovolj tal. Oboje moramo kar najodločneje zavrniti.

Ljubljanski akademiki na Sušaku

Čim so italijanske čete izpraznile Sušak, se je akademika omladina ljubljanske univerze takoj odločila, da obišče osvobodeno ozemlje. V središču se je odpravila nad 150 akademikov iz Ljubljane na Sušak. Vožnja je bila dolgotrajna in tudi utrudljiva. Ko pa je omladina pri Bakru zagledala naše sinje morje, ji je jelo srce burneje utripati. Saj je bilo med akade-

miki mnogo takih, ki so to pot šele prvič videli vode našega sinjega Jadrana...

Vlak je privozil do Bakra. Omladina je izstopila in iz njenih grl so močno zadoneli akordi naše pesni «Buči morje adrijskoko». Prebivalstvo je bilo nad slovensko pesmijo vidno vznemirjeno. Po kratkem odmoru je vlak zapeljal na kolodvor Sv. Ane, zadnje naše postaje pred Sušakom. Omladina je tukaj stopila na osvobodena tla ter v veliki povorki s trobojnico na čelu odkorakala na Sušak.

Pot je bila prava triumfalna pot navdušenja in veselja. Ljudstvo se je omladini pristržno zahvaljevalo in slohernega omladinca je navdajala zavest, da je ekoraj pozabljeno štiriletno trpljenje in gorje, ki ga je naš zavedni življenj tako dolgo prenašal pod krutim tujčevim jarmom.

Kmalu je omladina prikorakala na Sušak, kjer je bila navdušeno sprejeta. Iz vseh hiš in oken so ljudje mahali z našimi trobojnicami, venomer vzklikajoč: «Živela Jugoslavija, živel svoboda, živel omladina!» Povsod je bilo videti ponosno vihrajoče državne zastave.

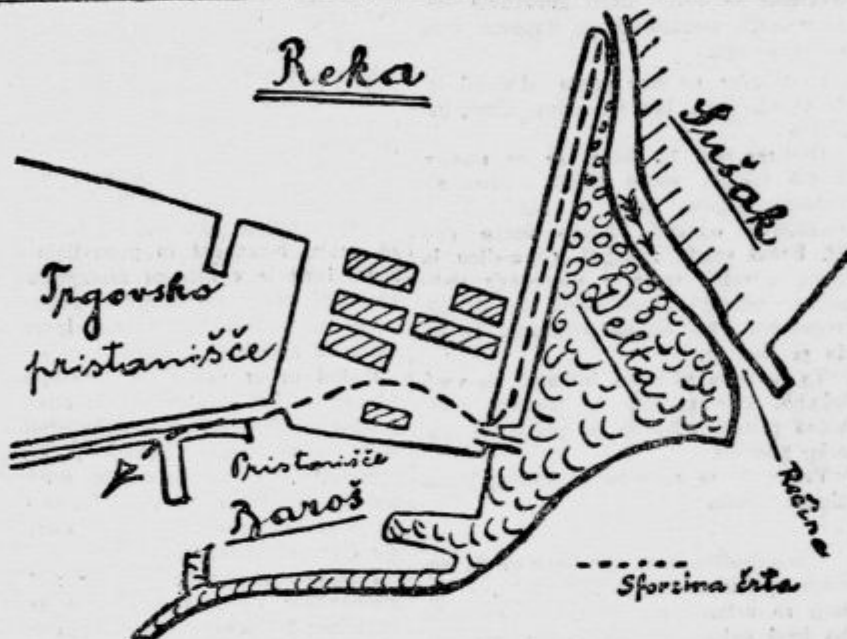
Zalostna slika pa se je odprla očem akademikov, ko so dospeli do malega

lesenega mostiča, vodečega s Sušaka preko Rečine na Reko. Na eni strani vira na visokem drogju jugoslovanska trobojnica, na drugi strani pa italijanska tricolora. Meja med Italijo in Jugoslavijo je sredi mostu. Do polovice mostu korakajo od naše strani jugoslovanske čete, po drugi polovici pa se izprehajajo italijanski karabinjerji. Promet na mostu je sila živahen. Trupe ljudi hodijo semintja. Seveda mora vsakdo imeti naše ter italijansko potno dovoljenje. Pred mostom na Sušaku se venomer zbirajo gruča našincev, ki z žalostjo v srcu in na obrazu opazujejo, kako se oborožene italijanske čete še vedno izprehajajo po Barošu in Delti. Tu je imela naša omladina na licu mesta priliko videti z lastnimi očmi ono tragedijo, o kateri dan na dan poroča naše časopise.

Fašistovske tolpe napadajo naše mirno prebivalstvo, katero prihaja iz Reke na Sušak. Italijanske čete gledajo vse to smeje se. Sušščani so radi teh neprestanih napadov zelo vznemirjeni. V bolnicah se nahaja mnogo naših ljudi, katere so fašistovski podvajanci težko ranili.

Drugače potlaja Sušak sliko normalnega življenja. Promet je roden. Sledovi okupacije so že popolnoma izginili. Na uradih in trgovinah so vsi napisi brez izjeme hrvaški.

Veličasten razgled na morje in Reko, na Istro in otoke se je omladini

Predstojeca skica predstavlja sporno ozemlje Delte in Baroša in njiju razmerje do Reke ter Sušaka ter takozvano Sforzovo črto. V boljše razumevanje naj navedemo najpotrebnejša pojasnila.

Delta se imenuje ono ozemlje med Rečino in Kanalom, imenovanim «Canale morto»; na skici vidimo Kanal zaznamovan v onem delu Sforzove črte, ki poteka v ravni smeri od Rečine tik do Baroškega pristanišča. Današnji spor glede pripadnosti Delte bomo tem lažje razumeli, ako naglasimo, da je bil ta Kanal nekdanji Rečini, šele pozneje (l. 1857.) so izkopali Rečino novo, današnjo strugo, staro strugo pa so primerno poglobili in obdizali in odtlej je služila kot pristanišče malim jadrancem; v tem Kanalu je vedno mrgolelo jadrnic. Novo nastalo Delto, ki je tedaj od Sušaka umetno odrezan kos, sta vezala z Reko dva premakljiva železna mostova. Historično je tedaj Delta del — Sušaka, ne Reke.

Baroš se imenuje pristanišče koncem Delte. Bil je v glavnem nakladališče za les, kakor je bila Delta skladišče lesne trgovine. Vsa Delta je preprežena z železniškimi progami; ena izmed njih vodi po molu na južnem obrežju Baroša, druga pa po molu na njegovem severnem obrežju. Tudi ta severna železniška proga bi bila po Sforzovem pismu pripadla nam, dokler vodi ob Barošu (nekako do velike puščice na gornji skici).

Kot jako važno naj navedemo še sledeče. Vsi železniški tiri na Delti in na Sušaku ter ob Barošu imajo zvezo z železniško progjo le mimo reškega glavnega pristanišča, preko reškega kolodvora; šele odtod vodi potem glavna proga tik pod Sušakom proti Bakru. To stanje so Italijani spretno izrabili, trdeč da tvorijo pristaniške naprave na Delti ter v Barošu del reške luke. Ako bi mi dobili v posest Delto z Barošem, bi morali nemudoma zgraditi novo železniško progjo na glavno železnico v smeri proti Martinišči.

odpri s Trstom. Tu se je pač vsakdo z bridkostjo vprašal, kako nam je mogla usoda ugrabití toliko krasnih krajev, gričev in mest...

Omladina je v petek dopoldne manifestirala. V veliki povorki se je podala pred sušsko mestno poglavarstvo. Tu je deputacija treh članov izrazila veselje ljubljanske omladine nad osvobodjenjem Sušaka. Na ulici so zagrmeli akordi naših himen «Bože pravde», «Slovenac, Srb, Hrvat» ter «Lepa naša domovina». Prebivalstvo je navdušeno vzklikalo: «Živeli Slovenci!» Ta prizor so na nasprotni strani opazovali italijanski vojaki, ki so imeli priliko videti veliko navdušenje našega ljudstva, ki je bilo šele pred par dnevi osvobodeno iz njihovih krempljev. Ti vtisi, to navdušenje, to nepopisno veselje ostane na večne

čase v sredi naše omladine. Zato je bilo slovo ljubljanskih akademikov od Sušaka tako težko.

V petek popoldne je omladina ostala Sušak. Z motornim čolnom se je po razburkanem morju odpravila v Kraljevico in v Bakar. V Kraljevici so si akademiki ogledali ladjedelnico ter v luki se nahajajoče parnike, med katerimi je napravljal najlepši vtis parobrod «Karagjorgje». Tudi tu je bila ljubljanska omladina navdušeno pozdravljena. Iz Kraljevice so se omladini še enkrat ozrli na baroško luko, nato pa so zopet sedli na vlak in se, bogati na vtisih, katere so sprejeli na poti, zopet odpravili v Ljubljano, kamor so dospeli v čemerne vrenu s soboto popoldne. Izlet na Sušak je ostal vsem v neizbrisnem spominu.

G. B.

Politični odmevi.

Niš

Označili smo že, kako veliko važnost moramo pripisovati pogajanjem v Nišu za nadaljnje razmerje med Jugoslavijo in Bolgarijo. Ako se Bolgarska iskreno postavi na stališče, da je treba akcijo makedonstvujuščih zatreti in da zares pomaga z vsemi razpoložljivimi sredstvi s svoje strani, in dvoma, da bo tudi nezupnost v Beogradu izginila. Danes so mnenja o resnični dobri volji pri vladnih močeh še vedno različna; ena stran verjame, da Stambolijski resno misli, kar je svoj čas izjavljal v Beogradu in da je iskreno resigniral na Makedonijo, ki se nahaja v naši oblasti. Druga stran je nejeverna, dolžeč oficijelno Sofijo, da krije komitatsko akcijo na naši meji, kačoz s posebnim poudarkom na delstvu, da je v vsem obsejnim pasu od Čustendila do Petriča nastavljen samo uradništvo, ki nele simpatizira z makedonstvujuščimi, marveč pripada celo njihovim organizacijam in je po pokolenju iz vrst makedonske emigracije. Sedanja vlada še ni napravila nikakih korakov, da bi kaznovala zločince in onemogočila njihova nadaljna razbojništva na našem ozemlju.

Eno je gotovo: ako hoče, more sofijska vlada tudi v sedanjem stanju, pod obstoječimi mednarodnimi določbami o oboroženi sili, bistveno sodelovati v pobijanju komitatske akcije. V nobeni civilizirani državi ni dopuščeno, da bi prehajali oboroženi razbojniki, pa naj jih tudi vodi politični nagib, na ozemlje sosedne države in tam ubijali in požigali ter napadali državno silo. Da bo nemogoče počenjati zločestva, zato bomo na svojem teritoriju poskrbeli že sami, na Bolgarih pa je, da onemogoče zbiranje in pripravljanje oborožencev ostanje meje. Zato gre sedaj.

O stvari je treba spregovoriti še eno tehtno konstatacijo. V onih naših listih, ki žive od demagogije in tudi vnanjopolitična vprašanja premotivirajo po demagoški šablono, beremo modro sodbo, da je vse komitatske akcije kriv — naš režim, češ ako bi ne bilo slabe uprave v Makedoniji, bi tudi makedonstvujuščih ne bilo.

Da naša uprava v Južni Srbiji ni najboljša, že priznamo, in da se marsikdo še drži bugarofilske struje iz tega vzroka, nam je tudi znano. Toda bistvo komitatske problema pa nikakor ne leži v tem problemu dobre ali slabe uprave, marveč v dejstvu, da je toliko in toliko tisoč bugarašev v Bolgariji iz našega teritorija. Ti so bili prišli tjakaj še v turški dobi, so vzrasli v bugarski mentaliteti in ji bodo brez dvoma ostali zvesti do konca, oziroma vsaj dotle, dokler bodo še upali na možnost novega preokreta v balkanskem

političnem stanju. S temi ljudmi ni kompromisa, o tem si moramo biti popolnoma na jasnem; z njimi je mogoče, še več, je potrebna le najbrezobzirnejša borba. Na to se moramo pripraviti in vršiti boj z vsemi sredstvi, sistematično in temeljito. Komite in njih aktivne pristaje je treba uničiti, nato bo šele nastopila metamorfoza v političnem mišljenju, ki jo pripisujemo naši demagogi le dobri upravi. Sedaj pa lahko naglasimo, kako važno nalogo ima tudi naša uprava, toda paralelno nalogo. Dobra uprava, ta je brezpogojno potrebna; ona kakor rečeno ne bo uničila komit, pridobila pa nam bo vse nevtralne in omahljive in pa, kar je najvažnejše, novo generacijo, ki doračša pod našim režimom, v naših šolah.

Borba proti komitam je tedaj le ena, in ta je brezobziren boj, borba za Makedonijo samo pa je obsežena v delu za dobro upravo. Oboje je bistveno, oboje brezpogojno potrebno, toda enostranska akcija sama nas ne bi privedla do cilja.

Ravno ker na stvar gledamo trezno in stvarno, želimo da bi v Nišu prišlo do ugodnih rezultatov, da bi se prvi del potrebne protikomitatske akcije mogel uspešno začeti.

Obnova Rusije

Pariška revija «L'Europe Nouvelle» primaša v odgovor na lastno vprašanje, vodi li današnji položaj Rusije k anarhiji ali obnovi, sledeči odgovor:

Sovjetska vlada je politično stabilna. Svoje notranje neprijatelje je ukrotila ter ji ne preti več nobena organizirana opozicija. Njeno oporo tvori rdeča vojska, ki šteje 800 tisoč mož ter organizacija Gepeu («glavnoe političeskoe upravlenije»), katera je nasledila Čeko («črevičajnoje komisijsko»).

Diktatura osrednjega odbora komunistične stranke je še vedno enako strastna; nasprotniki režima ne uživajo nobenih svobod in leče so nabito polne. Volitve se vrše po jakobinski. Ne glede na znatno porast števila «nestrankarskih» (zlasti na deželi), vlada bodi pazi na to, da tvori izvršilne odbore vseh sovjetov samo fanatični in režimu zvesti komunisti. Vse to podpira vsestranski mehanizem ustave.

Tudi v mednarodnem oziru je položaj moskovske vlade čvrst. Vzhle različnih neuspelih konferenc v Genovi, Haagu in Lozani, je sovjetska Rusija prišla v svetovni politični tir.

V gospodarskem pogledu je nova gospodarska politika dosegla odobritev vlade. V pogledu industrije je odgovor na

A. P. Čehov:

Red leva in solnca

(Poslovenil Borisov.)

Po nekem mestu tostran Urala se je raznesla novica, da je tistega dne došel v mesto peržarski dostojanstvenik Rahat Helam in se nastanil v hotelu «Japonska». Ta novica ni napravila na prebivalstvo nobenega vtisa: prišel je Peržan pa je! Samo mestni glavar Stepan Ivanovič Kucyn, ki je od tajnika v mestnem uradu slišal o človeku iz Orienta, se je zamislil in vprašal: «Kam pa potuje?»

«Baje v Pariz in v London.»

«Hm!... Torej je važna oseba?»

«Vrag ga poznaj!»

Ko je prišel mestni glavar iz urada domov in pokosil, se je zopet zamislil in to pot je mislil tja do večera. Zdelo se mu je, da mu je sama usoda poslala tega Rahata Helama in da je končno nastopil tisti ugodni čas, ko uresniti svoje strastne svete sanje. — Stvar je bila sledeča:

Kucyn je imel dve medalji. Stanišava 3. razreda, znak Rdečega križa in znak Društva za reševanje uvojenecv. Razučen tega si je napravil še obesek (zlata puška in kitara, položena navkriž). Ta obesek na uniformini petlji je bil podoben odlikovanju. Sicer je pa znano: Čim več imaš redov in medalj, tem več si jih želiš — in mestni glavar si je že dolgo želel dobiti peržanski red leva in solnca, silno in brezglavo je želel. Dobro je vedel, da ni treba za podelitev tega reda ne bojevanja, ne žrtvovanja za zavetišča, ne zaslug pri volitvah, ampak samo

primerne slučaja. Sedaj se mu je zdelo, da je tisti slučaj tu.

Drugi dan si je nadel vsa svoja odlikovanja in veržičo ter se odpravil v «Japonsko». Usoda mu je bila mila. Ko je stopil v sobo znamenitega Peržana, je bil ta sam nezaposen. Rahat Helam, ogromen Aziat dolgega kljunskega nosu, štrlečih oči in s fesom na glavi, je sedel na tleh in brskal po svojem kovčgu.

«Oprostite, prosim, če vas motim,» je začel Kucyn smeja se. «Čast mi je, predstaviti se: Dadni častni mešan in vitez Stepan Ivanovič Kucyn, krajni mestni glavar. Stejem si v dolžnost, počastiti v vaši osebi tako rekoč predstavitelja nam prijateljske in sosednje države.»

Peržan se je obrnil in nekaj zbrbljal v slab francoski, ki je zvenela, kot da bi tolkel po deski.

«Meje Perzije,» je nadaljeval Kucyn svoj naučeni pozdravni nagovor: «se tesno stikajo s predeli naše širne domovine in zato mi vzajemne simpatije tako rekoč vlevajo, izraziti vam našo solidarnost.»

Visoki Peržan se je dvignil in zopet nekaj zamomljal v lesenem jeziku. Kucyn, ki ni znal jezikov, je zmajal z glavo v znamenje, da ne razume.

«No, kako se bom z njim pogovarjal?» je pomislil. «Dobro bi bilo takoj poslati po tolmača, toda stvar je kočljiva; v navzočnosti priče ne morem govoriti. Tolmač bo razblebetal po vsem mestu.»

Kucyn je začel iskati tuje besede, ki jih je znal iz časopisov.

«Jaz sem mestni glavar...» je zamomljal. «To se pravi lord-mer... municipal... Vuj? Kompené?»

Hotel je z besedami in z mimiko izraziti svojo družabno stopnjo in ni ve-

del, kako bi to napravil. Iz te zagate ga je rešila na steni viseča podoba z ogromnim napisom: «Mosto Benetke». Pokazal je s prstom na mesto, potem nase, in na ta način je po njegovem mnenju prišel na dan stavek: «Jaz sem mestni glavar. Peržan ni razumel ničesar, a se je nasmešnil in rekel: «Dobro, murjé... dobro...»

Čez pol ure je potolkel glavar Peržana malo po kolenih, malo po ramah in dejal:

«Kompené? Vuj? Kot lord-mer in municipalne vsem prosim za majhen promenaž... Kompené? Promenaž...»

Kucyn se je s prstom dotaknil Benetk in pokazal s pomočjo dveh prstov kerakajski nogi. Rahat Helam, ki ni obrnil oči od medalj in najbrž uganil, da je to najvažnejša oseba v mestu, je razumel besedo promenaž in se ljubeznivo nasmešnil. Nato sta oba obšla suknjo in odšla iz sobe. Spodaj pri vratih, ki peljejo v restavracijo «Japonska», se je Kucyn spomnil, da ne bi bilo napočno gosta pogostiti. Ustavil se je, mu kazal na mize in rekel:

«Po ruskem običaju bi bilo dobro tistega... pitre, antrekot... šampanj in drugo... Kompené?»

Visoki gost je razumel in čez nekaj časa sta oba sedela v najboljšem kabinetu hotela, pila šampanjca in jodla.

«Na počevit Perzije!» je napil Kucyn. «Rusi ljubimo medsebojne simpatije... progresije... azijski trg... takorekoč neoborožena osvojevanja.»

Visoki Peržan je jedel in pil z velikim tekotom. Zabodel je z vilicami ribji hrbet, navdušeno pokimal z glavo in dejal:

«Dobro! Bjen!»

«Vam uga?» se je vzradostil mestni glavar. «Bjen? Imenitno!» Obrnil se

je k slugi in rekel: «Luka, pošlji v sobo njegovega blagorodja dva ribja hrbta, najboljša, ki ju imate!»

Nato sta se glavar in perzijski dostojanstvenik odpravila ogledovat zverinjak. Prebivalstvo je videlo, kako je njegov Stepan Ivanovič, rdeč od šampanjca, vesel in zadovoljen vodil Peržana po glavnih ulicah in po bazarju ter mu razkazoval mestne znamenitosti. Tudi na stražni stolp ga je peljal.

Prebivalstvo je med drugim tudi videlo, kako se je ustavil okrog kamenitih vrat z leve in pokazal Peržanu najprej leva, potem solnce na nebu, nato svoje prsa; potem zopet leva in solnce. Peržan je pa prikimal z glavice v znamenje, da se strinja in je smehljaje se kazal svoje bele zobe. Zverčer sta oba sedela v hotelu «London» in poslušala harfiste. Kje sta pa bila ponoči, ni znano...

Drugi dan dopoldne je bil mestni glavar v uradu; uslužbenec so najbrž že kaj vedeli ali ugibali, kaj tajnik je pristopil k njemu in mu posmehljivo rekel:

«Peržani imajo tako navado: Če pride h komu ugleden gost, mu mora tisti lastnoročno zaklati koštruna.»

Čez nekaj časa je dobil s pošte zavoj. Glavar ga je odprl in ugledal v njem karikaturu. Narisan je bil Rahat Helam, pred njim je pa klečal sam mestni glavar in mu govoril z razprostrtimi rokama:

V znak zveze dveh držav —

Rusije in Irana

do vas iz spoštovanja, preblogo-

redni sel,

zaklal bi sebe kot koštruna,

a oprostite, ker sem osel!

Mestni glavar je dobil neprijeten občutek, kot da bi ga bodlo pod arcem, a le začasno. Opoldne je bil že zopet pri visokem Peržanu. Zopet ga je gostil; razkazoval mu je mestne znamenitosti, peljal ga je h kamoriti vratom in mu zopet kazal zdeli leva, zdaj solnce in potem svoje prsa. Obhodovala sta v «Japonski». Po obedu sta oba rdeča, srečna in s smotkami v ustih šla na stolp. Glavar je najbrž hotel presenetiti gosta z nenavadnim razgledom in je odzgoraj zavpil stražniku, ki je hodil spodaj:

«Daj alarm!»

Toda alarma ni bilo, ker so bili gasilci tisti čas v kopeli.

Večerjala sta v «Londonu». Po večerji je pa Peržan odpravljal, ko ga je Stepan Ivanovič spremljal, ga je trikrat poljubil in celo zaihtel po ruski navadi. Ko se je vlak že premikal, je zavpil:

«Pozdravite Perzijo v našem imenu! Povejte ji, da jo ljubimo!»

Minulo je leto in štirje meseci. Vlada je silen mraz — petindvajset stopinj — in ostra burja je brila. Stepan Ivanovič je hodil po ulicah s široko odpetim kožuho in se ježil, da ga ni nihče srečal in videl na njegovih prsih leva in solnce. Tako je hodil do večera z odpetim kožuho, ozebel in ponoči se je prevračal z ene strani na drugo ter ni nikakor mogel zaspati.

V njegovi duši je bilo težko; žgalo je notri in srce mu je nemirno bilo; sedaj je želel dobiti še albanski red «Takova»...

Silno, strastno je želel!

Pobijanje pijančevanja

V svrhu pobijanja pijančevanja je ljubljanski mestni magistrat kot politično oblastvo odredil:

V kakršnikoli gostilniških in kletarskih obratih v zvezi s 10. obrtnega reda, naj se nazivajo gostilne, kavarni, buffeti in slično, kakor tudi v trgovinah, ki so morda v posesti pravice žganjetoča, naložbe na plesih, v varietejih in na javnih veseljih vohde, je prepovedano točiti in prodajati od sobote od 18. ure (6. ure zvečer) do ponedeljka do 11. ure dopoldne žgane opojne pijače, to je žganje, likerje, rum, konjak itd., izvenisti primer da se daje le kot dodatek k čaju.

Notoričnemu pijanču je sploh prepovedano dajati alkoholno pijačo katerekoli vrste. Če se gost opije v takem lokalni ali če se daje v takem lokalni pijača že pijanemu gostu, spada pod kazenski listnik obrata, odnosno poslovanja. Izjemoma se dovoli le gostilniškimi obratom v kolodvorskih restavracijah in kolodvorskih buffetih ter kavarinam. V vseh teh obratih se smejo odajati žgane opojne pijače tudi ob omejenem času, a le v množini največ po eno šestnajst litra na osebo, in sicer v kolodvorskih restavracijah in kolodvorskih buffetih le za konzumiranje v gostilniškem lokalni, odnosno izven lokalni samo potnikom na postaji stoječih vlakov. Voditelji železniških restavracij so dolžni imeti mineralno vodo v malih steklenicah po dopustni ceni na razpolago.

Gostilničar ne sme gostu odrekati jedi zaradi tega, ker ne uživa alkoholne pijače.

Osebam pod 16. letom se ne sme v javnih lokalih vohde dajati nobena alkoholna pijača, naj bi bili tudi v spremstvu odraslih. Mlade osebe pod 18. letom smejo zahajati v gostilne in kavarne sploh samo v spremstvu roditeljev, odraslih sorodnikov in drugih nadzornih oseb, ali na potovanju za to, da se nastojijo.

Ta navedba se mora izobesiti po vseh lokalih, kjer se toči in prodaja alkoholna pijača, tako da je gostje le morejo prezreti.

Prestopki te navedbe se kaznujejo po obrtnem redu.

Izseljeniški svet. Ministrstvo za socialno politiko je izdalo naredbu, s katero se ustanovi izseljeniški svet. Ta bo imel nalogo, da sodeluje z izseljeniškim oblastnim našega izseljeniškega sveta. Ta izseljeniški svet mora osebno oddati svoje naziranje o vseh nadržih emigracijskih zakonov in načelnih odredih generalnega izseljeniškega komisariata in staviti motivirane predloge v vseh vprašanjih zaštite naših emigracijskih interesov. Člani sveta so: zastopnik generalnega izseljeniškega komisariata, zastopnik posrednih ministrstev, 24 članov iz vrst izseljenikov in povratnikov, zastopnik parobrodarskih društev, denarnih in gospodarskih zavodov in šef oddelka informativne službe generalnega izseljeniškega komisariata. Izseljeniški svet bo zasedal dvakrat na leto.

Priseljevanje Jugoslovancev v Ameriko. Iz New-Yorka poročajo, da je tekom januarja meseca letos prišel v Ameriko samo 301 Jugoslovan. Jugoslovansko priseljevanje se je v primeri z doseljevanjem v prejšnjih letih znatno skrbilo. Tekom prvih 7 mesecev leta 1922, se je izselilo iz Jugoslavije v Ameriko 6.274 oseb; letos se jih sme doseliti 6.420. Naša kvota se izpoveda jako pogosto. Mnoge druge države, med njimi Italija, Češkoslovaška, Grška, Madžarska in Rumunija so letošnja kvota za priseljevanje že izrpnale. Skupno se je v ameriški Zedinjene države letos mo-

seca januarja doselilo 17.433 Evropevcov.

Tuberkuloza v Beogradu. Antituberkulozni dispanzer je izdal statistiko o svojem delu v preteklem letu. Dispanzer je tekom preteklega leta pregledal 1301 osebo. Od tega števila je bilo ugotovljenih 524 slučajev jetike. Po socialnem položaju odpade največje število obolenih na dijaštvo, nato na delavstvo in slednjič na uradništvo. Največji del jetičnih živi zaradi slabega gnetnega položaja v slabih higijskih prilikah, tako da je opasnost širjenja jetike sila velika.

Borze za delo. Na državnih borzah za delo v Beogradu, Zagrebu, Sarajevu,

Ljubljani in Nišu je lani iskalo dela 33.227 oseb. Posredovanj se je izvršilo 17.597. Gmočno podporo je prejelo 8.418 delavcev. V največ slučajih so iskali delo poljedelci iz pasivnih krajev naše države.

Sociologija kot obvezen učni predmet. Češkoslovaško naučno ministrstvo kani uvesti sociologijo kot obvezen učni predmet v vseh visokih, srednjih in strokovnih šolah. Družboslovje se ne uvede s posebno naredbo nego v okviru skupne naučne reforme, ki se bne izdeluje v praškem prosvetnem ministrstvu.

Število nezaposlenih v Švedski je znašalo letos koncem februarja 533 tisoč duš. V primeri a prejšnjim letom se je število brezposelnih zvišalo za približno 10 tisoč ljudi.

Kulturni pregled

Srednješolska matura

Nova pravila o zrelostnih izpitih na srednjih šolah v Sloveniji.

Ministrstvo prosvete je odredilo, da se pravila o višjem tečajnem (zrelostnem) izpitu, ki veljajo sedaj v Srbiji, Črni gori in Vojvodini, razširijo na vse pokrajine naše kraljevine, dokler se ne uveljavi novi zakon o srednjih šolah.

Ker se bo na naših srednjih šolah že v tekočem šolskem letu ravnavo po novem pravilniku, ki je v nekoliko prilagojen ustroju gimnazij in realk v Sloveniji, približujemo v informacijo javnosti in prizadetim krogom izveček teh pravil.

K zrelostnemu izpitu se pripuščajo učenci, kateri so zvršili celo srednjo šolo z vsaj zadostnim uspehom in imajo iz vedenja najmanj »primerno«.

Redni zrelostni izpit, pismeni in ustni, se vrši v dobi med 7. in 28. junijem, po uk v najvišjem razredu pa se zaključijo 28. maja. Naknadni in ponavljalni zrelostni izpit je v mesecu septembru, ponavljalni izpit naknadnega zrelostnega izpita pa v mesecu januarju. Izven teh rokov in zrelostnih izpiztov.

Izpitni odbor sestoji iz ministrskega odposlanca kot predsednika, iz direktorja dotične srednje šole kot podpredsednika in iz toliko članov, kolikor je izpitnih predmetov. Ti člani so dotični predmetni učitelji najvišjega razreda. Zrelostni izpit ni laven; prisostvovati mu smejo samo člani učiteljskega zbora.

Predmeti pismenega izpita so: A) Na gimnazijah: 1.) pismeni izdelek iz slovenščine; 2.) prevod iz srbskega jezika; 3.) prevod iz živega jezika (nemščina); 4.) prevod iz latinščine; 5.) naloge iz matematike. (Na humanistični gimnaziji ima učenec ad 4.) izbero med latinščino in grščino, na realni gimnaziji pa ad 3.) izbero med francoščino in nemščino.) B) Na realkah: 1.) pismeni izdelek iz slovenščine; 2.) prevod iz srbsčine; 3.) prevod iz živega jezika; 4.) naloge iz matematike; 5.) naloge iz opisne geometrije. (Na realki v Ljubljani imajo učenci ad 3.) izbero med francoščino in nemščino, na realki v Mariboru Slovenci med francoščino, nemščino in angleščino, Nemci med francoščino in angleščino.)

Pismeni izpit se vrši pod strogim nadzorstvom dveh članov izpitnega odbora in direktorja; pa tudi min. odposlanca veže dolžnost posejati pismeni izpit. Pismeni izpit se mora izvršiti v petih dneh. Naloge se pišejo samo popoldne. Učenci, ki dobe pri pismenem izpitu iz vseh predmetov »prav dobro«, so oproščeni od ustnega izpita, ako imajo v vsakem predmetu najvišjega razreda »prav dobro«, v vedenju pa »prav lepo«.

K ustnemu izpitu se pripuščajo učenci, ki dobe pri pismenem izpitu v vseh predmetih najmanj »zadostno«, ali ki dobe samo v enem predmetu »nezadostno«, ali ki dobe v dveh predmetih »nezadostno«, če ni eden izmed teh slovenščina.

Učenci pa, ki imajo »nezadostno« v dveh predmetih, katerih eden je slovenščina, ali ki dobe iz več kot dveh predmetov »nezadostno«, se odklonijo za eno leto. Dnevno pride na vrsto po osem kandidatov, in sicer po četvorici za pol dneva.

Za ustni izpit sestavijo predmetni učitelji dovoljeno število vprašanj ter jih po odobrenju izpitnega odbora napišejo na lističe, združeni na vsakem po dve do tri. Število teh lističev mora biti za vsak predmet za pet večje od števila kandidatov. Neposredno pred prednim izpitom zvleče kandidat en listič. Ako po preteku največ pet minut izjavi, da ne zna odgovoriti na stavljena vprašanja, sme zvleči nov listič. V tem slučaju se to zabeleži v zapisnik in se upošteva pri ocenjevanju kandidata. Končni listič se seveda izloči od nadaljnjega izbore.

Predmeti ustnega izpita so: A) Na gimnazijah: 1.) slovenščina; 2.) srbohrvaščina; 3.) živi jezik (nemščina); 4.) latinščina; 5.) narodna in občna zgodovina ter domoznastvo; 6.) matematika. — B) Na realkah: 1.) slovenščina; 2.) srbohrvaščina; 3.) živi jezik; 4.) fizika; 5.) narodna in občna (samo nova) zgodovina ter domoznastvo; 6.) matematika; 7.) opisna geometrija (samo za one kandidate, ki so pisali »nezadostno«). Pri ustnem izpitu na gimnazijah in realkah velja glede klasičnih in živih jezikov izbora, ugotovljena že pri pismenem izpitu.

Učenec, ki dobi pri izpitu »nezadostno« iz dveh predmetov, med katerima ni slovenščina, sme meseca septembra istega leta, odnosno meseca januarja, ako je delal izpit septembra, ponoviti izpit iz teh dveh predmetov (pismeni in ustni). Učenec, ki dobi »nezadostno« iz dveh predmetov, katerih eden je slovenščina, ali pa iz več predmetov, se zavrne za eno leto. Ako učenec tudi pri ponavljalnem izpitu ne udeleži, ali če se ne zelaži k izpitu, ga izpitni odbor reprobira na eno leto. Za kandidata, ki je zavrnjen za eno leto, veljajo pri ponovnem izpitu ista pravila kot prvotno. Ako tudi vdrugič ne izdela, se zavrne kot redni učenec od nadaljnjega polaganja zrelostnega izpita. Pač pa more delati zrelostni izpit kot privatist, kolikorkrat hoče. V tem slučaju mora plačati državno takso in takso članom izpitnega odbora. Učenec, ki se ne priklasi k izpitu v letu, ko dovrši najvišji razred, more delati izpit pozneje samo kot privatist.

Kandidatom, ki imajo v vseh predmetih najmanj »zadostno«, se prizna zrelost za vstop na univerzo ter se jim vroči zrelostno izpričevalo, ki izkazuje reče iz vedenja in vseh predmetov zadnjega, odnosno zadnjih razredov.

»Pravila« ne poznajo »eksternistov«, t. j. takih kandidatov, ki se prijavljajo k zrelostnemu izpitu, ne da bi bili svoje srednješolske študije dovršili ali kot redni ali kot zasebni učenci. Vsled tega so v smislu te ministrske navedbe razve-

oprašnje glede napredka zelo afirmativno. Industrija se polagoma dviga, trgovina se oživlja. Simptomi obnove so seveda še šibki. V tem pogledu dela velike ovire zlasti težka industrija. Lenin je to tudi brez strahu povedal s besedami: »Da rešimo Rusijo, nam ne zadostuje samo dobra žetev; vzpostaviti se mora tudi težka industrija. To industrijo mora podpirati tudi država, kajti sicer docela propademo«. Rešitev leži torej v pomoči tujeja kapitala.

Glede zunanjega izvoza treba ugotoviti, da se izvoz razvija hitreje nego uvoz. Višina v l. 1922. pa ne prekaša 8,8% predvojnega izvoza Rusije.

Naečno obstoji v Rusiji še vedno državni monopol glede zunanje trgovine, toda odredbe novejšega datuma znatno ublažujejo strogost starih naredb. Ruski lesni trust je dobil pravico vseh potrebnih nakupov v inozemstvu. Krasin nadaljuje politiko trgovinskih pogodb z evropskim zapadom. Znatno so napredovala trgovska pogajanja Rusije z Nemčijo, Finsko in Švedsko. Rusija pa se tudi trudi za vzpostavitev odnosov s Francijo ter se resno namerava udeležiti letošnjega vele-sjema v Lyonu.

V finančnem oziru je položaj Rusije kritičen. Trdnega proračuna za l. 1923. ni mogoče ustanoviti. Rusija si mora zato pomagati s tako zvanim »orientacijskim budžetom«, ki se odmerja tromesečno. Sicer pa je Rusija podvzela najresnejše korake glede štedenja državnih izdatkov in razvoja državnih dohodkov. Država, ki je za časa meščanske vojne morala preskrbovati 35 milijonov ljudi, se je v začetku leta 1922. morala brigrati za 6 milijonov, a koncem l. 1922. se je to število skrčilo na 2.800.000.

Davčni aparat izkazuje šele pčle dohodke. Davek znaša danes na glavo komaj 28 kopejk, to je 20krat manj nego pred vojno. Komisarijat za finance se trudi, da bi zmanjšal emisijo papirnatih rubljev. Inflacija, ki je še do pred kratkim rastla v geometričnem napredku, se že krči. Finančni komisarijat si prizadeva, da čimbolj zmanjša tiskanje bankovcev ter obenem poveča državne normalne dohodke.

Z ozirno na poljedelstvo treba konstatirati, da glad popušča. Žetev je bila leta 1922. relativno dobra, toda nezadostna. Dežela trpi na pomanjkanju domačih živali in gospodarskega orodja.

Iz vseh teh podatkov izhaja eno: Rusija se je v političnem oziru ustalila ter polagoma napreduje k gospodarski obnovi. A vse to se vrši v znamenju neokapitalizma, kajti realen gospodarski preporod Rusije se vrši na podlagi kapitalističnih metod izkoriščanja. Ta ugotovitev pobija vse druge doktrine.

Kočevski pakt

Kočevje, 11. marca.

Kočevska Bauernpartei je sklenila volilno pogodbo z radikali. Vsebilna pogodbe je v glavnem znana in so radikalec voljem Bauernparteija zagotovili koncesije nacionalnega administrativnega in osebnega značaja. Ali bodo radikali v stanu držati pogodbo, o tem se splošno dvomi. Zato je odpor zoper volilno kupčijo tudi na Kočevskem zelo velik in so sklep z malo večino naprtli mestni gospodje kočevskim kmetom na rame.

Kakor prej smo tudi sedaj mišljenja, da je taktika volstva Kočevcev pogrešena, ako se pojavijo kakor nacionalni blok in kot tak s svojimi glasovi izživajo nacionalne boje. — Ničle nima interesa, da se komaj nekoliko olajšana situacija na jugu naše oblasti znova zaostri. Zato v interesu celokupne stvari in Kočevcev samih še vedno upamo, da znaga pamet nad nacionalno demagogijo.

Jos. Kostanjevec:

Iz Maribora v Prizren

(Resnična zgodba.)

Na plesu sta se spoznala. V Mariboru in menda v Narodnem domu. Oba sta iskala tistega, kar se dandanes tako težko najde. Lažje cekin v prahu nego to. Iskala sta ljubezni. Pa si nista verjela v prvem hipu, da sta se našla. Dvomi so bili v njunih srcih, oči so gledale plašno in begale po dvorani, vprašujoč: »Ali naj verjamem? Ali nisi tudi ti izmed tistih, ki grešiš v svoji lakohovnosti in lakoh-miselnosti stokrat na dan?« Pa nista bila izmed tistih, niti on niti ona. Še tisti večer je bila započeta njiju usoda. Dvomi so izginili, oči so videle samo soince božje, vsa plahost je izginila iz njih.

In zato je bilo po enem letu slovo toliko težje. In zato je bila poznejša bridkost toliko večja, udarec toliko silnejši. Ko ji je podal zadnjič roko, ko se je vlak odmaknil iz postaje in butal dalje proti jugu, da je obšla nenadoma zapučenost in osamelost, kakršna je občutil kot otrok, ki ni imel nobenega svojca. Komaj je našel sorodno srce, že ga je moral zapustiti, ker njegova pot je bila še dolga in daleč še do varnega pristana. Nečak mu je reklo, da je ne vidi nikoli več, da se grd oblak dviga iznad gore, da bo ta oblak njegova poguba. Kolikor dalje se je odmikal vlak, toliko žalostnejše je bilo njegovo slovo...

Njegove slutnje ga niso varale. Nekoliko mesecev potem ga je doletela usoda.

One 18. marca se bojo Kočevci odločili, ali se hočejo s Slovenci spustiti v nove boje ali pa hočejo brez izživljanja mirno med nami živeti. To resno besedo naj ej prav dobro premislijo tudi takozv. voditelji Bauernbunda, kajti kdor je danes na krnili bo jutri na cesti in z njim bodo delili usodo tudi zavazniki in priganjači.

Kar pa se tiče radikalov, ne izgubljamo besede: s kočevskim paktom so znova dokazali, da jim narodni interesi niso nič, kadar gre za interese njihove stranke.

+ Redukcija avstrijskih ministrstev. Avstrijska republika obsega sedaj enajst ministrstev, katera pa se v najkrajšem času reducirajo na sedem listnic. Samostojna ostanejo samo tri ministrstva, in sicer: ministrstvo za finance, poljedelstvo in pravosodje. Kancelar bo obenem zunanji minister, notranji minister bo vršil posle ministra za vojno, minister za uk in bogodastje bo minister za socialno skrb, minister za trgovino pa bo imel tudi prometna vprašanja. Na ta način si bo Avstrija prihranila nekaj birokratske navlake, pa tudi precej izdatkov.

+ Avstrijski monarhisti pod vodstvom poslanika Schagerja bodo pri oktoberskih volitvah nastopili samostojno, ker upajo, razen na Dunaju, na velike uspehe tudi na Tirolskem in Burgenlandu. Grof Czernin je pripoznal upravičenost ekspremlonaslednika Otona za kronsko pretendentstvo in se je tako epraviil z monarhisti.

+ Viljem II. in drama »Die Entlassung«. Kakor smo svoječasnoro poročali, je bivši nemški cesar tožil avtorja drame »Die Entlassung«, Emila Ludwiga, v kateri se Viljem karikira: cesar je hotel s tožbo doseči prepoved drame v Nemčiji. Zadnje dni pa je cesar tožbo prekinil, ker je napravila drama po nemških odrih velik umetniški renome in ker ni povzročila nobenega incidenta.

+ Bavarsko-italijanski incident poravnau. Nedavno je prišlo v Oppenheimu na Bavarskem do konflikta med domačimi Nemci in italijanskimi delavci, kateri so potovali v Porhrije, da prevzamejo tamkaj delo v premogovnikih. Od nacionalnih strasti razpaljeno nemško prebivalstvo je Italijane insultiralo ter jim ni pustilo potovati dalje. Delavci so se pritožili na italijanski konzulat. Muzolini je od bavarske in nemške vlade zahteval zaščitenja. Monakovo in Berlin sta res izrazila svoje obžalovanje nad incidentom, tako da je sedaj volk sit in ovca cela...

+ Thomas pri Mussoliniju. Albert Thomas, bivši socialistični poslanec ter minister v Franciji, sedanjji ravnatelj mednarodnega urada za delo pri Zvezi narodov, je 9 t. m. dospel v Rim ter je bil sprejet od Mussolinija, s katerim se je razgovarjal o vprašanjih socialne zakonodaje. Razgovor med Mussolinijem in Thomasom se je tikel zlasti osemurnega delavnika, o katerem je zadnje dni razpravljali italijanski ministrski svet. Thomasa so fašisti izčrpno informirali tudi o značaju in smernicah fašistovskih sindikalnih društev v Italiji.

+ Giunta-zastopnik Italije na avstrijskih pogajanjih. Te dni so se začela v Rimu trgovinska pogajanja med Italijo in Avstrijo. Na pogajanjih bo zastopal italijansko državo fašistovski tržaški poslanec Giunta, kar se tolmachi v tem zmislu, da bo Giunta skušal od Avstrije izbiti kolikor mogoče ugodne pogoje za avstrijski promet preko Trsta.

+ Dosedanji pokrajinski svet v Vidmu je razpuščen. Njegova posla je do nadaljnjega prevzela posebna komisija, katero vodi podprefekt Loba. Komisija bo poslovala, dokler se ne izvrši definitivno imenovanje upravnih funkcionarjev nove videmske pokrajine, pod katero spada sedaj tudi Goriška.

Tam v albanskih gorah tam pod Malim Kalčeritom dne 27. oktobra 1921. v starosti 34 let. Edini je bil, ki je moral izmed častnikov dati svoje mlado življenje v tistih dneh. Daleč je bilo doli do glavne ceste, daleč do Prizrena, kjer je imel biti njegov grob. Privezali so ga na hrbet konja, varno so stopali za njim, da ne bi zdrknil na tla. Ko so dospeli na glavno cesto, so ga preložili na voz, ki je počasi zdrdral dalje. Tako je dospel poručnik Davorin Bevk, doma iz solčne Goriške, iz Tolmina, služeč pri 16. pp. v Nišu, čez tri dni izpod Malega Kalčerita zadnjič v Prizren. Tam so ga prenesli v bolnišnico, kjer je ostal tri dni, dokler niso dospeli tja njegovi tovarši, da so dali o njegovi identiteti natančne podatke. Na vernih duš dan, 1. novembra 1921., so ga položili k večnemu počitku na Prizrenskem katoliškem pokopališču. Spremil ga je na tej zadnji poti ves Prizren, častniki, uradniki, vojniki, da so ga vso pot spremljali. Na grobu mu je izpregovoril v slovo njegov komandant, ki je pa moral svoj govor prekiniti, ker so solze zadušile njegov glas...

Sama je ostala njegova nevesta v Mariboru. Lepe sanje so izginile, črn obup je zastrl dušo. Še solze niso mogle iz oči, ničesar ni mogla razumeti, otopele so misli. Dolgo je trajalo, preden se je zavedela. Ko je dospela vest, da ji je rajni zapustil vse, kar je bilo njegovega, je sklenila, da to svoto porabi v to, da pošlje na njegov grob, tja v daljnji Prizren, kjer položi venec na njegove ostanke in počasti njegov blagi spomin. In to ni ostal samo sklep. Preskrbela si je od pristojnih volaških oblastev potrebna dovoljenja,

dobila tudi polovično vožnjo po železnicih in se je tako odpravila iz Maribora dne 7. septembra 1922. z brzovlakom ob 7. uri zjutraj. Sama s svojim vencem v roki, sama s svojimi spomini in s svojo žalostjo! In pot tako dolga, tako dolga!

Šlo je dalje ob Savinji in Savi, hitro, a še prepočasno. Utonil je po dvehurnem odmoru Zagreb v ozdiju, vlak je vozil po prostranem polju, največ s kurozo posajenim, po Slavoniji. Šlo je dalje mimo Beograda po enournem odmoru, šlo proti Nišu in Skoplju. Sama je bila v kupeju, a vendar je čutila, da nekdo sedi tik nje, da se dotika nje rame in boža njeno roko. V Nišu in Skoplju, kjer se je predstavila volaškim oblastvom in prosila navodil za daljnje potovanje, so se gospodje čudili, zmaljevali z glavami, a vsi so pomagali ter ustregli njenim prošnjam za zaščito. Tako je dospela na zadnjo železniško postajo Uroševac, sicer vsa izmučena in trudna, a polna trdne volje, da doseže svoj cilj. Od Uroševca do Prizrena je še 60 kilometrov dolga pot. Tudi to je bilo treba prestat. Tudi tukaj ji je voljaška oblast pomagala dalje Preskrbela ji je voz, na katerem so bile vreče s senom napolnjene. Na teh vrečah se je dalo dovolj udobno sedeti, dasi je bilo treba sedeti dolgo, dolgo. Nova pokrajina in oklica, novi kraji, hribi, ki jih še nikdo ni prekoratil, ljudje mešani, dasedaj ji nepoznani. Mešana čuvstva so jo obhajala, a blizala se je cilju in to jo je dvigalo nad vse težkobe. Tako je nazadnje dospela do Prizrena, kjer so jo pri mestni komandi sprejeli z vso ljubeznostjo ter vse potrebno ukrenili za njeno udobnost.

Dali so ji voljaštvo na razpolago, da jo podpira v vsakem oziru. Nazadnje se ji je posrečilo dobiti nekakega inženjerja, rodom Celja, ki je to preskrbel in jo potem povabil v krog svoje obitelji. Drugi dan je bila maša zadušnica v katoliški cerkvi, katere so se udeležili vsi častniki s svojimi soprogami, vse uradništvo, bogoslovci, ki so bili tisti dan prvič v katoliški cerkvi, učenci in učenke iz radniške šole, ki so spletle krasen venec z napisom: »Junaku Davorinu Bevku — hvalnice Prizrenke«. Pa tudi dolga vrsta Prizrenčanov, med njimi Turki in Arnavti. Po blagoslovu so položili venec na grob in neki bivši poslanec je imel naslednji govor:

«Dulce ac decorum est pro patria mori.»

«Kada je nekada rimska država bila v punom jeku svoje moči i slave ove su reči zafalasavale duhove njenih sinova, da tđu u smrt za otadžbinu. Te reči donosite sestro iz bratske nam Slovenije i upisujete ih na spomen ploči vašeg vernika, koji leži među nama. Hoćete da nam pokažete, da otadžbinu smatrate sve od Triglava do Sare. Tako je ljubav pokojnika prema domovini i njegova smrt pokazala nam, kako Slovenac ume da gine za blago svoje otadžine.»

Ja ovač momenta zajedno sa svima Vama osećam prisustvo duha pokojnika gde leđi među nama i vezuje nas vezom nacionalnog jedinstva, gde nam se amagnet ostavlja ne samo našu sadanju domovinu nego nam prstom pokazuje i na njegovo mesto rođenja, koje yadije

za slobodom. Vama pak draga sestro izgovara reči drage nam Slovenačke himne:

Zbogom mati, ljubca zdrave
mati mi je očetinjava.
ljubca moja čast in slava.

Ne zamerite mu, što majkom otadžbini zove i što je slavu i čast jugoslovenskog vojnika pretpostavljaio vami njegovoj verenci.

Ponosite se njime, tešite se njegovom uspomenom.

Kad se budete pak vratili u lepu Sloveniju, kažite joj, da joj čuvamo kosti njenoga sina kao zalogu ljubavi prema njoj! da čemo biti uvek gotvici sledovati njegove primeru dajući svoje živote isto tako na snežnim vrhovima Alpa kao što je on dao svoj mladani život u Albanskim gorama branici svojoj domovinu.

Da završim i utešim se rečima neumrloga Njegoša:

«Proste naše žrtve svekolike
kad nam čvrsto stoje postojbina».

Polažući pak na njegov grob venac koji su mu donele njegove sestre iz Prizrena ja se odužujem njegovoj seni rečima:

Slava junaku Davorinu Bevku!

S kakšnim čuvstvi se je poslovila? Od groba in od njih tam doli? Kaj bi pisal dalje in tratil besede. Kri ni voda. Svr od Triglava do Sare!

javljene vse dosežanje odredbe, ki se ti-
kajo ekstermistov. Odslej se bodo pripu-
ščali k zrelostnemu izpitu razen rednih
(javnih) učencev najvišjega razreda le
se tisti učenci, ki prej privatno dovrše
najvišji razred.

ZVEZA KULTURNIH DRUŠTEV V LJUBLJANI

Predavanje v Trbovljah. Na prošnjo
kulturnega oddelka krajevne organizaci-
je JDS v Trbovljah je priredila Zveza
kulturnih društev dne 11. februarja t. l.
predavanje v Trbovljah. Predaval je go-
spod dr. Stane Rapa, in sicer: «O našem
stališču napram konfesionalni vzgoji v
šoli». Služatelj, ki se napolnili prostori
šolske dvorane do zadnjega kotička,
so pozorno sledili globokim izjavam
g. predavatelja, ki je poudarjal, da se
mora verska vzgoja v šoli reformirati.
Trebalo je iz verskega pouka na vsak
način izločiti dogme in vprašanja, ki ni-
so bistveni del verstva in ki povzročajo,
da se mlada duša odvraca od religije.
Vzgojo treba staviti na povsem trden
temelj znanstva, šele njeno krono naj
tvori versko. Vzgojiti treba otroka naj-
prej za pravega človeka, potem bo šele
mogoče stopiti k resnično najbolj prečiš-
čenim socialnim problemom.

Predavateljev trud je bil poplačen z
burnim odobravanjem občinstva, katerega
pretežni del je tvorilo učitelstvo in
uradništvo. Debata, ki je sledila pred-

vanju, je pokazala skleno zanimanje
vseh slojev za aktualna vprašanja mo-
derne vzgoje in našega šolstva.

Glasba v Zagrebu. Na XII. intinimnem
glasbenem večeru (9. t. m.) v Zagrebu
v Glasbenem zavodu so se izvajale ita-
lijske komorne skladbe iz XVI-XVIII.
stoletja: Vivaldi, Frescobaldi, Pori, Scar-
latti, Verucelini L. dr. Skladbe so se iz-
vajale ali na klavirju ali na godih ali
pa kot solospavi s klavirjem. Listi za-
buden ugotavljajo mnoge moderne ele-
mente te glasbe, ki se čudno prilagajajo
našim estetskim zahtevam. Isti večer je
koncertiral v Music-Hallu pianist Alfred
Höhn, ki je priredil Chopinov večer s
sonato v b-molu, balado v as-duru in
manjšimi plesi.

Zagrebska drama in novitete. Zaga-
reško Narodno kazališče uprizori te
dni kot noviteto dramo «Florentinski
klobuk», eno od najboljših del franco-
skega klasičnega vaudevillista Eugéna
Labichea.

Konjovičev «Vilin ve» v Beogradu.
Opero zagrebskega opernega ravnatelja
P. Konjoviča «Vilin ve», ki jo je avtor
prekristil sedaj v «Miloševo ženitev», so
dali te dni v beograjski operi. Občin-
stvo in kritika se zelo zadovoljno izra-
žata o tem delu in beograjska opera je
pri predstavi Miloševe ženitve vedno
polna.

Sportni vestnik

Pred otvoritvijo pomla- danske sportne sezone

Ljubljana, 12. marca.

Stojimo neposredno pred otvoritvijo
pomladanske sportne, predvsem nogomet-
ne sezone. Včeraj sta naši igrarji, Ilirije
in Primorja, po dolgem zimskem odmoru
zopet odšli. Na svojem igrišču ob Du-
najski cesti so naši Primorci nadaljevali
trening, da se pripravijo za letošnjo se-
zono, ki obeta postati v vseh sportnih pa-
nogah precej zanimiva. Nogometaši so se
vadili, da izboljšajo po možnosti še ob-
stoječe pomankljivosti. Tudi člani in članice
lahkotatleške sekcije so izrabili lepo
nedeljsko popoldne za treninge. Mnogo
gledalcev — plačujočih in neplačujočih —
je z zanimanjem gledalo živahno vrvenje
agilnih primorskih sportnikov.

Na igrišču Ilirije pa smo videli včeraj
kar dve lepi poskusni tekmi, in sicer med
nadebudno rezervo Ilirije in Hermesom in
med prvim moštvom Ilirije in Jadranom.
Prva je končala z zmago Ilirije 2 : 0
(1 : 0). Rez. Ilirije je bila nekoliko v pre-
moči, vendar pa je tudi Hermes s svojo
igro pokazal, koliko dobrega materiala
ima v svojem moštvu. Druga tekma je
prinesla prvemu moštvu Ilirije visoko
zmago z 12 : 0 (5 : 0). Voda napada
Oman, ki je bil sploh najboljši igralec
vsega moštva, je zoporedoma zabil se-
dem golov in potem še desetega. Sploh
moramo priznati, da nas je napadalna vr-
sta Ilirije nadvse razveseljevala presenetli.
Vidi se, da ima za seboj dober zimski
trening, ki ga je vodil trener Ilirije g. Ja-
noušek. Se nekoliko več odločnosti pred
golum, in zlasti notranji trio bo delal
precejšnje skrbi marsikateremu nasprot-
niku. Tudi ostali so več ali manj dobro
izpolnili svojo nalogo. V голу je bil dober
g. Soklič. (Ali misli g. Pelan res opustiti
nogomet?)

Kljub velikemu porazu pa je treba pri-
znati tudi Jadranu, da je vidno napredu-
je. Zilavost in poštovanost sta nado-
mestovali one nogometne lastnosti, ki so
prinesle Iliriji visoko zmago.

Poleg teh poskusnih tekem smo videli,
da se tudi naše «rokometišče» pridno
pripravlja.

Po opazovanjih včerajšnje nedelje sme-
mo upati, da bomo s sportno sezono, ki
se pravkar pričneta, lahko zadovoljni.

Službene objave LNP

(iz seje poslovnega odbora 2. t. m.)

Za ljubljansko okrožje LNP. je izre-
ban sledeči raspored prvenstvenih tek-
me: 8. aprila Ilirija: Primorje na igri-
šču Ilirije; 13. maja Primorje: Hermes
na igrišču Primorja; 27. maja Ilirija:
Hermes na igrišču Ilirije; 25. marca
Slovan: Slavija, Jadran: Akademiki;
22. aprila Jadran: Slavija, Svoboda,
Ljubljana: Slovan; 29. aprila Svoboda,
Ljubljana: Slavija, Slovan: Akademiki;
6. maja Jadran: Svoboda, Ljubljana;
10. maja Akademiki: Svoboda, Ljubljana;
na Jadran: Slovan; 13. maja Akade-
miki: Slavija.

Igrišča za II. razred se določijo na-
knažno. Blagajno vodijo vedno klubi,
ki so imenovani na prvem mestu. —
Za prvorazredne tekme oskrbi reklamo
klub, na čigar igrišču se tekma vrši. Za
drugorazredne prvenstvene tekme oskr-
bi reklamo podsavez. — Prvorazredni
klubi morajo postaviti k prvenstvenim
tekam vsak po 6 rediteljev, drugoraz-
redni klubi vsak po 3 reditelje. Redi-

Kupim

letnika 1917. in 1918.
Slovenskega Naroda

Cenjene ponudbe prosim pod «Narod» na
upravištvo «Jutra».

telji morajo imeti vidne znake in legi-
timacije svojega kluba kot reditelji.
Blagajna se odpre vedno pol ure pred
tekmo, reditelji se morajo istotako pol
ure pred tekmo javiti službojučemu od-
borniku LNP. ter se izkazati s predpi-
sanimi legitimacijami. Neizpolnjevanje te
odredbe se bo kaznovalo z denarno
globo.

Na znanje so se vzelo tekme Ilirija—
Turn und Sportverein, München 1800
dne 1. in 2. aprila, Ilirija—Slavia, Praga,
dne 5. in 6. maja, Primorje—Čahovački
SK dne 22. aprila v Čakovcu in dne
29. aprila v Ljubljani. II. tajnik.

(iz seje poslovnega odbora 8. t. m.)
Prijava SK. Maribor: Nemeš Franc,
Fabjan Milan, Nemeš Aleks, Senica
Rudolf in Sotenssek Franc so zavrnjene,
ker niso vidirane od poslovnega od-
bora Maribor in predpisano izpolnjene
ter glede sklepa upravnega odbora z
dne 11. februarja 1923, da se SK. Ma-
ribor (Maribor) ne verificira nove igral-
ce ter ne rešuje njegovih vlog, dokler
ne položi zahtevane obračune. Nadalje
so zavrnjene prijave SK. Ptuj z dne
4. marca in SK. Svoboda, Maribor, z
dne 3. marca t. l., ker niso vidirane po
poslovnem odboru Maribor ter ne vse-
bujejo rubrike «državljanstvo» in «prej-
šnji klubi».

SK. Svoboda Maribor odjavlja: Weiss
Josipa in Wistan Ericha, SK. Ptuj (Ptuj):
Schubert Josipa. II. tajnik.

Nedeljske nogometne tekme

Zagreb. Po precejšnji vsled slabega
vremena povzročeni pavzi so se v nede-
ljo v Zagrebu vendarle moge vršiti ne-
katere lokalne tekme. Rezultati so na-
stopni: Concordija : Croatia 8 : 0 (6 :
0). Croatiaji se pozna, da ni trenirala,
vsled česar ni mogla biti Concordiji re-
sen nasprotnik. Gradjanski : Viktorija 4
: 0. Ilirija : Slaven 10 : 0; tekma se je
po medsebojnem sporazumu končala četr-
t ure pred določenim časom. Hašk :
Sparta 2 : 0. Hašk je igral precej slabo.
Atena : Sokol 3 : 1, Zmaj : Amaterji
2 : 0.

V Subotici je beograjski Vardar pre-
magal subotičko Slogo 7 : 2 (1 : 1).

Dunaj: V sled deževnega vremena sta
se vršili le dve prvenstveni tekmi, od
katerih moramo smatrati kot preseneče-
nje zmago Admire nad Amateurji 2 : 1
(0 : 1). S tem so Amateurji prepuštili
sigurno vodstvo svojemu najhujšemu
konkurentu Rapidu, ki bo za to leto do-
bil časten naslov prvaka. Admira je s to
zmago utrdila svojo pozicijo ter stoji na
tretjem mestu. — Kakor se je moralo
predvideti, je Wacker premagal Rudolfs-
hügel s 3 : 1. Nekdaj eno najboljših mo-
štev Dunaja Rudolfsbügel bo komaj ušlo
usodi, da pade v drugi razred. Od tek-
me II. razreda omenimo le Germania :
Nicholson 2 : 2 (2 : 0).

Pizen: Dve tekmi, in sicer med re-
prezentancama Prage in Plzna. I. moštvo
Prage : I. moštvo Plzna 10 : 1; II. mo-
štvo Prage : II. moštvo Plzna 9 : 0.

Praga: DFC. premaga z lahkoto Wa-
cker (Halle) z 10 : 1 (2 : 1). Težka na-
loga čaka našega Haška, ki bo, kakor

Kühne's Export-Index

je adresar uglednih in dobaveznih indu-
strijskih, eksportnih in importnih trgov.

Cena Din 60.—.

„Industrie-Compass“

Avstrija, Češkoslovaška, Ogrska in Jugoslavija
I, II. in III. zvezek 368

Skupno Din 400.—.

ALOMA COMPANY,
anončna in reklamna družba s o. z.
Ljubljana, Kongresni trg 3.

smo že poročali, v kratkem nastopi pro-
ti DFC.

Monakovo: Turn u. Sportverein 1800
premagal Wacker s 3 : 1. Turn u. Sport-
verein, ki ga pričakujemo tudi letos in
ki ga je lani premagala naša Ilirija, tol-
če lanskega bavarskega prvaka! Toda
tudi naša Ilirija je mnogo napredovala.
Obeta se nam torej veleinteresna tek-
ma.

Lausanne: Madžari so porazili 11. tta.
švicarsko reprezentanco s 6 : 1. Prese-
nečenje je vsekakor v veliki diferenci go-
lov. Sicer pa je bil izid docela dvomljiv,
in se zmagata enega ali drugega moštva
ne more smatrati za «nepričakovan re-
zultat». Pri dosedanjih štirih tekmah med
obema reprezentancama je Švica zma-
gala enkrat, Madžarska dvakrat, ena
tekma je ostala neodločena.

Pri kros-kontri tekmi, ki se je vrši-
la v nedeljo na 5 km dolgi progi od Igriš-
ča Ilirije čez Koslerjev vrt in Drenikov
vrh in po družji progi nazaj na Igrišče,
je prispeel od 4 tekmovalcev, ki so vsi
člani Jadrana, kot prvi Krezelj in lepem
času 19:50. Njemu so sledili Jamnik, Pri-
možič in Čuk.

Gradjanski na potu v Španijo. Vče-
raj se je peljal skozi Ljubljano moštvo
«Gradjanskega», ki potuje na svojo tur-
nejo v Španijo. Najprej odide Gradjanski
vrh in po družji progi nazaj na Igrišče,
je prispeel od 4 tekmovalcev, ki so vsi
člani Jadrana, kot prvi Krezelj in lepem
času 19:50. Njemu so sledili Jamnik, Pri-
možič in Čuk.

Sestanek nogometnih sodnikov v
Ljubljani se vrši v sredo ob sedmih zve-
čer v Narodnem domu. Načelnik.

Razdelitev kolažn amagovalcem L.
L. P. v III. sportnem tednu se vrši danes
zvečer ob 8. uri v hotelu Tivoli. Sport-
niki udeležite se tega večera polnoštevni-
no. L. atl. podsavez za Slovenijo.

Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».
Odgovorni urednik Fr. Brozovič.
Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Kože divjačine

vsake vrste, tudi zajčje, kupuje trgovina z us-
njem D. Zdravšč. Ljubljana, Sv. Florjane ul. 9.

Meblirano sobo

čedno, s posebnim vhom
in vsi okirbo, išče za takoj ali pozneje
uradnica. — Ponudbe pod «Prijeten dom»
na opravo «Jutra». 352

Sprejemem pomočnika

za splošno mizarstvo 396

istotam učenca dobrih starišev s primerno
šolsko izobrazbo. Ibrana in stanovanje v biki.
Frano Po ak. stavbeni in pohištveni
mizar v Račečah pri Zid. mostu.

Premog in cement

stalno v zalogi pri
H. Potrič, Ljubljana
Dunajska cesta 33. Tel. 366.
Skladišče „Balkan“.

Stavbišče

štirioglat kompleks, poleg
Hranilnične ulice, naprodaj.
Naslov pove uprava „Jutra“.

Iz življenja in sveta

Pomlad prihaja

Od kar živi človek na tej zemlji, se
ponavlja v njegovem srcu znova ista
radost, ko se bliža pomlad. Vremenski
proroki, ki so nam lani obetali milo
in kratko zimo, so uganili. Le v de-
cembru in januarju smo imeli nekaj
mrzlih tednov, toda nekdanje zime, ko
je pod nogami škripalo, ko so pti-
ce nevale in je dreve pokalo, nismo imeli.
Resnično hudega mraza v minulih
zimah nismo trpeli. Niti enega ni bilo
čisti. Ilirijevci trdijo, da ga je padlo
velo premalo in da zato planine niso
dovolj napojene. Po planinah zraste
zato zopet premalo trave in planinski
pašniki bodo redki in pišči kakor lani.
Po mestih so uprave zalovljene, ker
niso imele s enogom velikih stroškov.
Od februarja nadalje se kuri manje.
Vzpričo draginje smo torej zadovoljni,
ker smo na premožnosti in drugih letih
vendarle nekaj prištedili.

Pomladanski vetrovi in topli solnčni
žarki so letos izredno naglo pospravili
sneg in priključili pomladanske cvetke
iz tal. Trobentice cveto že več tednov.
Zvončkov prihajajo polne košare,
temnovijoličnih žafranov je povsod
dosti in mačiče so bogati vsi grmi. Te-
lobovih mogočnih cvetov je ogromno.
Poslednja nedelja je bila zlasti do-
goldne prekrasna, solnčna in topla.
Vse je hitelo na hribe in ekolice; zve-
čer so bili vlaki nabiti veselih izletni-
kov, vseh okrašenih z venc in šopki
kakor z ženitovanja. Povsod radost,
petje in smeh, povsod cvetje, cvetje,
cvetje. Človeku je hudo, ako pomisli,
kakšno neusmiljeno ropajo vzbujajočo
naravo njenega nakita. Vse trga, puli,
lomí, — po poti pa izgublja, mečka
in pohaja šopke, ki so najlepši rastoči
po tleh in po drevm in grmičevju in
ki uveneje v sobi v dveh treh dneh.
Čemu se človek ne veseli cvetoče li-
tade, ne da bi jo oplenil in pohodil?
Čemu ne uživa pogleda na cvetoči
grm, ne da bi plenil po njem in ga
erojal in polomil? Mar ne zadoščata
en ali dva cveta, nego jih mora biti
cele šope, cele butare? — Zili se, da
je srčne kulture mnogo manj ondi,
kjer bi ji moralo biti največ.

Toda vzlic vsemu pomladi se vese-
timo letos bolj kakor kdaj prej: zad-
nja pomlad je vedno najlepša, kakor
je zadnja ljubezen najslajša. Ženstvo
ima zdaj hude skrbi za pomladanske
toalete in klobuke. Prehitelo jih je.
Ali se še izplača nabaviti prehodno
obleko in prehodni klobuk, ali pa naj
se pripravijo kar takoj za poletje?
Prihranijo si potov, uganjajo in kar je
vendarle najvažnejše — stroškov!

Vremenski proroki trdijo, da dobi-
mo v aprilu že prav poletno vreme.
Zopet bo prehod iz zime preko poula-
ti v poletje uren skok. Za gospode
bodo ulstri baje čisto odveč, ker niti
svršnikov ne bo treba dolgo nositi.
Ker ima marsikdo le še starega in po-
nošenega ter si novega ne bo treba
nabavljati, bo tudi moškim topla po-
mad zelo dobrodošla. Sicer pa velja
stara pravilo: obleci zimsko obleko
šim kasneje in jo odloži takisto čim
kasneje! Potem se ne prehladiš in si
ne nakopiješ nahoda, kašlja in drugih
slutnosti. Potem ostaneš zdrav in dolge
volje. Zakaj pomlad je doba radosti in
ljubezni. Nerodno je, če si baš pomladi
čmeren krehač in smrkač...

Babilonski stolp

Babilon je bil največje mesto, kar jih
pomi zgodovina človeštva. Nahajal se
je v Aziji, pradomovini nas vseh. Glaso-
viti babilonski stolp, katerega omenja
prva Mojzesova knjiga Svetega pisma,
pa ni legenda, marveč je bil v resnici
zgodovinska zgradba. Raziskovalci zgo-
dovine človeškega rodu se že dolgo tru-
dijo, da bi dognali, kje je stal in kaj ter
koliko je od njega ostalo.

Ko so se izkopavali ostanki davne
predtisocletne dobe, so kopači našli
tudi na temeljno zidovje babilonskega

stolpa. O stolpu so svoje čase pisali že
Griki, Rimljani, Arabci in Zidje. Prvi piše
o njem Herodot okoli leta 460. pred Kris-
tom. Potem se bavi z njim prorok Da-
niel leta 168. pr. K. Znan vojskovodja
Aleksander Veliki se je zanimal za to
zgodovinsko zgradbo ter začel za svo-
jega bivanja v Babilonu izkopavati osta-
line «stolpa zmešnjave». Pri delu je za-
poslil nad 30 tisoč delavcev. Dela ni do-
vršil, ker ga je prehitela smrt.

Po Kristovem rojstvu je opisal babil-
onski stolp neki židovski zdravnik iz
Sirakuz. Od tega časa dalje so mnogi
stoletji zaporedoma razna plemena, biva-
loča v obliži nekdanjega Babilona, od-
našala kamenje babilonskega stolpa ter
si iz njega postavljala domove. Na ta
način je mnogo dragocenega gradiva iz-
ginilo za vedno. Sodobni starinoslovc
so komajda utegnili odkriti mesto, kjer je
stala veličastna zgradba.

Stolpi, slinči babilonski zgradbi, so se
pred tisočletji nahajali po vsej Babilo-
niji. Ljudje so jih postavljali na čast bo-
govom. Babilonski stolp je postavil kralj
Nebukadnezar. Gradil ga je celo vrsto
let. Pri tem delu so morali pomagiti vsi
podaniki. Kakor ostali stolpi, ni imel tu-
di babilonski stolp v notranjosti nobe-
nih prostorov. Le na njegovem krovu je
bilo mesto za verske obrede, kamor so
imeli pristop samo svečeniki in drugi
mazičenci.

Kako si slajšaš življenje

Član pariške medicinske akademije,
dr. Armaningaud je presenetil javnost
z vestjo, da je našel tajnost dolgega
življenja v esejih Montaigneja. Ko ga
je šel neki novinar vprašati, kakšna
je ta tajnost, ga je prekinil učenjak z
vprašanjem:

«Povejte mi odkritosrčno, brez las-
kanja, koliko menite, da sem star?»

«Petinšestletet.»

«Vidite, mladi mož, kako sijajno se
je obneslo moje sredstvo: star sem
resnično že 81 let.»

«Kako je to mogoče?»

«Čitate Montaigneja, ako hočete
dolgo živeti!»

Novinar je odgovoril, da je to že
večkrat storil, a da prošil vendarle
podrobnejših navodil.

In učenjak je dejal: «Montaignejevo
načelo je sledeče: Mi uživamo sedanje
in pretekle radosti jemamo, ker se
bavimo preveč z bodočnostjo. Načelo
nam mora biti: misliti na pretekle
užitke, na doživljene vesele čase in
na srečo, ki nas obdaja. Jaz se bavim
sistematično vsak dan s svojimi sre-
čnimi spomini. Avtomatično se spravl-
jam s tem v dobro voljo, ki vpliva
zelo ugodno tudi na moje misli glede
bodočnosti.»

Tajnostni recept francoskega aka-
demika se torej glasi: Vračaj se in
utaplaj se v vesele spomine, v radost,
smeh, doživljanje in srečo ter beži pred
žalostjo, čemernostjo in duhomornimi
skrbmi! Veseli se tega, kar imaš in ne
javkaj po tem, česar nimaš! Bodi opre-
miš! Zaujaj vase in v dobro zvezdo!
Življenje je umetnost zane; težkokrvni
ljudje pa niso umetniki. Vsaj užiti
ne. Kdor govori le o boleznih, dolgo-
vih in žledolnih skrbih, je nezmožen.
Jemljivi življenje kolikor možno lahko
in veselo, pa boš živel srečno in dolgo-
go! — Dobri recept, samo žalibog,
da ni vsakomur užiten. Ako bi bil, bi
bilo človeštvo brez dvoma zadovolj-
nejše.

Rot javni ali tihi družbenik

s 150.000 do 250.000 K telim takoj stopiti
v kakšno trgovino ali d ugo dobro idece
podjetje s stanovanjem ne daleč od kolo-
druca. — Dopolni naj se pošlje o pod «O-
kritosrdnost» na uravo «Jutra».

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno
vest, da je preminul po dolgotrajni mučni boleznii previden s sv. zakramenti naš
blagi in dobri soprog, oče, tast, svak, stric in stari oča

Alojzij Schrey

lesni trgovec in posestnik,

danes ob 1/2 8. uri dopoldne v starosti 73 let.

Pogreb predragega pokojnega se bo vršil v sredo 14. marca 1923. ob 4. uri
popoldne iz hiše žalosti na Jesenicah št. 43 na jeseniško pokopališče, kjer se ga
položi v rodbinsko grobnico.

Jesenice, 12. marca 1923.

Marija Schrey roj. Bahovec, soproga — Fina Brence, Mici Rekar, hčori
— Dr. Ernst Rekar, zet — Vauki in vaukinje.

390

403

Poroka

LJUBLJANSKA POROKA.

Ljubljana, 12. marca.

Razpečevalac ponarejenih tisočlirskih bankovcev.

Danes dopoldne se je zagovarjal pred poroto 23letni delavec Franc Otrin iz Zaplana pri Vrhniki, delomržen človek, ki ga je bližnja državna meje odvrnila od poštenega dela in je skušal s ponarejenimi tisočlirskimi bankovci priti do denarja.

Kot prvo žrtev si je izbral Franca Mesca na Stari Vrhniki. Okoli kresa 1922 je kupil od njega kravo za 14.000 K in mu dal v zastavo ponarejen tisočlirski bankovec. Ko ga pa pozneje ni bilo niti blizu, mu je Mesc zagrozil z ovadbo, ako ne plača krave; toda Otrin mu je odvrnil: «To Vam ne bo nič koristilo. Ko pridem iz zapora, Vam lahko zažgem še hišo in boste imeli še večjo škodo! Na enak način je Otrin oslepil tudi posestnika Pavla Birtiča. Kupil je kravo za 10.800 K in zastavil tisočlirski bankovec, na katerega se je še podpisal z napačnim imenom Franc Petkovšek. Od Jakoba Ogrina pa si je sposodil 10.000 K in dal v zastavo istotako ponarejen tisočlirski bankovec. Nato je nadaljeval svojo akcijo na Vrhniki. Pripravil je trgovca Franceta Kraševca, da mu je zamenjal dva ponarejena lirska bankovca za 28.000 K. Toda Krašovec je takoj poslal svojega sina v banko, kjer je zvedel, da sta bankovca ponarejena. Njaki je zahteval denar nazaj in ga tudi dobil. Na enak način, kakor Birtič in Mesc je oslepil tudi posestnika Francu Zusta.

Obtoženec se je zagovarjal, da je dobil ponarejene bankovce od nekega Pepina Bruna iz Vidma v Italiji, kar pa si je izmislil. Izjavil je, da ni mislil nikogar ogoljufati, ampak kupljene krave, ko bi prišel potom kupčije do denarja, pošteno plačati, vsled česar je tudi dal lirske bankovce samo v zastavo.

Porotniki so potrdili obe vprašanji, da je bil Franc Otrin obsojen na dve leti težke ječe.

Popoldne se je vršila razprava proti bivšemu književodji Zdrženih gorenjskih žag v Lescah, K. F. radi poverbe. Na predlog zagovornika dr. Josipa Lavrenčiča je sodišče privolilo v dodatno vprašanje glede obtoženčeve duševne defektnosti, ki so jo porotniki tudi potrdili, nakar je bil obtoženec oproščen.

MARIBORSKA POROKA.

Maribor, 12. marca.

Trije viloni.

Karel Koršič, trgovec v Mariboru je vzel novembra 1922 v službo delavca Karla Lesjaka, da bi mu pomagal peči kostanje. Zahteval je zato samo 40 K dnevno, za cigarete, češ da ima dovolj sredstev za življenje. Njegov oče da je milijonar v Londonu, kamor se tudi on kmalu vrne. Ob istem času, je Lesjakova krušna mati, Roza Magole, vzela na stanovanje ključavničarskega pomočnika Alojzija Zagovca, ki je ravnokar oddel poltretje leto ječe in stopil v službo tvojke «Kovina» na Teznu. Lesjak in Zagovec sta se na skupnem stanovanju kmalu sprijaznila in končno izdelala načrt za vlog v Koršičeve prostore na Glavnem trgu, kjer je imel spravljen tudi denar. Istočasno pa je bil Zagovec v stalnih stikih tudi s svojim tovarišem iz ječnice, Josipom Jurajevičem in napravil z njim podoben načrt. Vlom je bil izvršen 19. decembra in je bilo Koršiču razen 65.000 K gotovine ukradenih še za okoli 5000 K raznih predmetov. Zagorec je po vlogu zbežal k svoji materi v Av-

strijo, kjer je živel zelo potratno. Vsi trije tatinski tovariši so bili končno aretirani. Zagovec je še iz zapora skušal Lesjaka pripraviti na krivemu pričanju. Lesjak je bil obsojen radi hudodelstva tatvine in zapeljavanja h krivi prisegi na 7 let težke ječe.

Jurajevič radi tatvine na 7 let težke ječe. Soobtoženec Zagovec pa je bil oproščen.

Detomoriška.

Matilda Klemenčič, pristojna v Samušane pri Ptuj, je obtožena detomora. V začetku oktobra 1922 je stanovala nekaj dni pri svojem fantu Alojziju Faganelu, kjer je okoli 6. oktobra 1922 porodila in vrgla otroka v stranišče. Obdolženka, ki se že od mladih nog sama preživljava, se je seznanila februarja 1922 z nekim Pavlom — rodbinsko ime je neznan — ki je bil uslužben pri tiskarji Vele v Lajtersbergu, ter imela z njim ljubavno intimno razmerje. Ko je fant opazil, da je njegova ljubica noseča, je izginil.

Kmalu je pozabila na Pavla tudi Matilda ter pričela ljubavno razmerje z Alojzijem Faganelom, s katerim je tudi spolno občevala. Zato ji je bilo neprijetno, da je bila noseča z drugim in je skušala odpraviti svoj plod. Terezija Hudoles, delavka in tovarišica Matilde Klemenčič v mariborski mestni klinici, je seznanila obdolženko z Marijo Mole ki se bavi z odpravljanjem ploda. Ta je bila od okrožnega sodišča v Mariboru radi tega obsojena na 15 mesecev ječe. Marija Mole je res dala obdolženki dva praška z naročilom, da ju mora vzeti zjutraj vsakokrat po enega, da boče že «preči spravila». Če pa bi to ne pomagalo, naj pa pride zopet da bo že pomagala z instrumenti. Za to praške je dala obdolženka 200 K. Praški pa niso učinkovali, znova pa se baje ni upala iti k Molevi po pomoč.

Koncem septembra se je obdolženka preselila k fantu Faganelu v Einspielerjevo ulico 19, kjer je po njenem mnenju predčasno porodila. Porod je vsem prikrivala. Otroka je položila k steni in ga pokrila z odejo. Pozneje ga je zavila v spodnje krilo in vrgla vse skupaj v stranišče, odkoder je padel otrok v greznico, kjer je utonil ali pa se je že v stranišče zadušil. Tu ga je našel delavec Steinberger 9. februarja 1923. Sodna zdravniška trdita z vsoto gotovosti, da je bil otrok dojen, da torej obdolženka ni predčasno porodila, da je otrok bil zmogel za samostojno življenje in da je dognano da je dihal, torej tudi živel izven materinega telesa. Umrl je vsled zadušenja. Obdolženka prizna obe dejanji v polnem obsegu. Le v kolikor trdi, da je predčasno porodila, je njen zagovor z ozirom na ugotovitve sodnih zdravnikov neresničen.

Obdolženka je bila oproščena obdolžitve poskusa odprave ploda, obsojena pa radi zločina detomora na 4 leta težke ječe.

Mlad nepoboljšilivec.

Gašper Pepevnik, pristojen v Otiški vrh pri Slovenjgradcu, samski, natakari in krojač, brez stalnega bivališča je obtožen da je 9. februarja 1923 v Krčevini Edvardu in Mariji Nikodemovi ukradel razne zlatnine, par novih ženskih čevljev, novo moško obleko, mali revolver, nekaj moškega perila in moške čevlje in gotovine v skupni vrednosti nad 40.000 kron.

Obdolženec je bil kljub svoji mladosti (24 let) že šestkrat kaznovan radi tatvine in sicer zelo občutno.

Dne 7. februarja 1923. je prišel k posestniku Edvardu in Mariji Nikodemovi v Krčevini ter ju prosil za prenočišče. Ker se je delal za zelo skromnega, sta imenovana dovolila, da prenoči pri

njih. Drugi dan je se delal za posestnika razna krojaška dela in Edvard Nikodem mu je celo obljubil, da mu bo preskrbel v mestu kako službo.

Dne 9. februarja se je Marija Nikodemovi zgubila njena 9letna hčerka v Mariboru. Pri iskanju hčerke je sodeloval tudi obdolženec. Proti večeru so našli hčerko. Vsa družina je ostala na opravih v Mariboru, obdolženca pa so poslali na dom, nad varuje hišo, da ne bi kdo kaj pokradel. Gašper Pepevnik je izrabil ugodno priliko. S ponarejenim ključem je odprl spalnico in ukradel navedene predmete. Z ukradenim blagom se je podal obdolženec v Palo, kjer je v Štiberjevi gostilni dobro živel in zapravljaj.

Obdolženec priznava tatvino soglasno s podatki preiskave.

Gašper Pepevnik je bil radi hudodelstva tatvine obsojen na 2 leti težke ječe.

CELJSKA POROKA.

Celje, 12. marca.

Mater umoril in vrgel v vodnjak.

O tej razpravi smo že poročali, da je trajala dva dni — končala se je šele v soboto ob 24. uri. Porotniki so zahtevali poleg edinega vprašanja glede umora še dodatno vprašanje glede sotorilstva. Porotniki so potrdili vprašanje na neposredno sotorilstvo z 9 proti 3 glasovom, nakar je bil obtoženec obsojen na smrt na večletih. Obsojenec ni pokazal nikakega kesa. Javnost je vzela obsodbo naravnost gnusnega kazenskega slučaja z zadovoljstvom na znanje.

Uradna poverba.

Danes je stal pred poroto Marko Leskovec, 23letni uradnik bolniške blagajne v Slovenjgradcu zaradi hudodelstva uradne poverbe. Obdolženec je absolviraj dva gimnazijska razreda, trgovsko nadaljevalno šolo in postal trgovski pomočnik. Pri vojakih je bil podnarodnik Leta 1920 je bil sprejet v službo okrajnega urada za zavarovanje delavcev v Mariboru in bil imenovan 1922 stalnim uradnikom. Dne 10. julija 1923 je prevzel vsled bolezni upravitelja vodstvo slovenjgradske poslovalnice. Ker je njegovo poslovanje preveč zaostajalo in cen tralna uprava ni dobila odgovora na urgence, se je uvedlo nenapovedano pregledovanje blagajne in knjig. Že ta površen pregled je izkazal okrog 20.000 K, ki jih obdolženec ni mogel upravičiti. Odvzeli so mu ključ blagajne in pisarne. Ker ključ dani besedi ni poravnal škode, je bil aretiran. Pri novem pregledovanju se je ugotovil deficit okoli 90 tisoč kron.

Denar je zapravljaj po Celju in Mariboru. Imel je mesečne plače lepo vsoto 5500 kron, ankatne doklade in celo trinaest plače. Pri poroti je obdolženec dejanje priznal, samo trdil je, da je meseek 90.000 kron nekoliko prevelik.

Porotniki so soglasno potrdili vprašanje uradne poverbe in Leskovec je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe.

Oglase za vse časopise

v Srbiji sprejema

ALOMA COMPANY

anončna in reklamna družba z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3.

Kupujem po ugodnih cenah

kostanjeva drva

Ponudbe s navedbo močine vagonov in cene franko vagon na lesno tvrdko

Ernest Marinc, Celje Kapucinska ulica 3. 371

Osemtisoč kron 384

nagrade onemu, ki preskrbi v mestu mirni stranki brez otrok za 1. maj značno stanovanje, obstoječe iz dveh sob in pritliklinami. — Ponudbe pod „3000“ na upravo „Jutra“.

Trboveljski premog

in drva

stalno v zalogi vsako množino Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8. — Tel. 220.

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 1 Din, vsaki nedeljni 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačila, napredne do 20 besedi 5 Din, vsaki nedeljni 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. Lahko tudi v znak. Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priložna znanja za odgovor.

Delo na dom

869

sprejme več železnih uradnikov. Ponudbe pod „delo na dom“ na upravo „Jutra“.

Motorno kolo,

860

dobro ohranjeno, z dvema ali enim cilindrom, 3 do 3 1/2 HP, kupi. Anton Bučar, Brežice.

Pločevinast dimnik

845

(Blechkamin), 25 do 28 metrov dolg, 55 do 65 cm v premeru, za potrebo e. Ponudbe na Frana Petriča, Zagreb, Zrinjevac 1.

Otroški voziček

865

v dobrem stanju, za sedeti in ležati, s streho, kupim. Istotam se sprejme krojaški pomočnik. Ponudbe: Simon Jane, krojač, Budeče, pri Zidanem mestu.

Smreke, vsajenke

823

in kostanje na presajenju, kupim. J. Primc, Ljubljana, Delavska ul. 8.

Petrolejske vrče

876

z ali brez zbojev in železne barele kupujemo v vsaki množini, Hrvat & Komp., Ljubljana, Vegova ulica 6.

Proda se po niski ceni

876

pet samo en mesec rabljenih Siegerjevih šivalnih strojev in en čeljarski šivalni stroj, radi preuredbe obrata na motorni pogon. Vprašanja je nasloviti na A. Jelenec, tovarna čevljev, Trzin.

Soferji, pozor!

884

Dobro ohranjene usnjate hiše napredaj, primerne za vsako velikost. Poizve se v Prešernovi ulici 52, na dvorišču.

Turške srečke

878

vrednostni papirji stalne vrednosti in ogromni dobitki v zlatu (zadane vsake srečke) prola samo radi bede državni uradnik. — Naslov: Ugodno, postnoleže, Ljubljana. 788

Konjaka oprema,

868

daprna, malo rabljena (medeno okorje), Din 900 —; izvanredno lepe enovredne sanke, Din 1500 —; zelo velika, skoraj nova slamo-reznica, Din 2000 —; čisto malo rabljen, zelo lep voziček (zapravljeneček), s oljni osmi, Din 5000 —. Naslov v upravi „Jutra“.

Enonadstropna hiša,

868

pripravna za gostilniško ali trgovsko obrt, se proda na Bregu pri Celju. Poleg hiše vrt in približno en job gozda. Potreben kapital 75.000 Din, ostalo lahko vknjiženo. Več pover Ivan Draksler v Hrastniku.

Enonadstropna hiša,

879

v dobrem stanju, z oemini stanovanji in velikim vrtom. v predmestju Ljubljane, se po ugodni ceni proda. Ponudbe pod šifro „Osem stanovanj“ na upravo „Jutra“.

Pozor, trgovci z lesom!

832

Prodaj zemljišče št. postaje blizu Celja, pripravno za vsakega z lesom trgovca ali za stavbišče. Naslov se izve pri upravi „Jutra“.

Hiša v Celovcu

prodaj za zelo nizkano ceno ali jo zamenjam z drugo v Sloveniji. — Ponudbe pošlji „Spomlad 675“ na upravo „Jutra“.

Dijak

se sprejme na hrano in stanovanje. Več v upravi „Jutra“.

Mesečno sobo

išče boljša gospodinja. Naslov v upravi „Jutra“.

Na stanovanje

in dobro domačo hrano se sprejme takoj gospodinja ali dijakinja. Poizve se v upravi „Jutra“.

Mebilirano sobo

s prostim vhom išče soliden gospod v bližini skladišča „Balkon“ in v sredini mesta. Ponudbe na „Pomorsku Trgovacko Agenciju“, Dunajska cesta 33.

Gostilno ali trgovino,

dobro ideo, vzamem takoj v naem ali pa tudi lepo gospodarsko posredo na več let. Ponudbe na upravi „Jutra“ pod šifro „Spomlad 802“.

Išče se lokal

za trgovino z mesanim blagom blizu mesta, v trgu ali na delci. Naslov pod št. 400 pove podružnica „Jutra“ v Mariboru.

60 let star upokojevec

s pokojnino približno 1800 kron mesečno, želi znanja v svrhu živitve s kuharico primerne starosti, a nekaj premoženjem, ali s samostojno posetnico. Ponudbe postnoleže Maribor pod št. 200.

Zenitna ponudba.

Mlad inteligenten obrtnik, obenem tudi trgovec, želi znanstva v svrhu zakonca s gospodjino v starosti od 18 do 24 let, z nekaj premoženjem, katera bi imela volje do glanterijske trgovine. Ponudbe tajno s sliko pod „Sreča“ na A. očni zarod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

Dva mlada gospoda,

v državni službi, želita dopisovanja v svrhu živitve s mlajšima gospodinjama od 17 do 25 let. Cenjene ponudbe pod „Viko“, „Zvonko“ na upravo „Jutra“.

Pozor! Cene nizko!

Oglejte si veliko zalogo otroških vozičkov, dvokoles, motorčkov, šivalnih strojev in puermatike. „Tribuna“ tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Zastopnike

za vse kraje Slovenije in Prekmurja išče svetovna zavarovalna družba. Visoki dohodki zagotovljeni. Gospodje, ki se hočejo res posvetiti delu, naj pošljejo ponudbe pod „Delo in zaslužek“ na podružnico Jutra v Mariboru.

Takoj stanovanje, trgovski in obrtni lokal!

Dne 27. marca 1923. ob 9. uri zjutraj se vrši pri okrajnem sodišču v Ljubljani, v sobi št. 36

javna prostovoljna dražba hiše šte. 3 v Ljubljani na Martinovi cesti

z vrtom in pilarno s stroji. V stanovanje iz treh sob in pritliklinami, trgovski lokal z dvema stranskima prostoroma in pilarno se zdražitel lahko takoj vsehi.

Dražbeni pogoji in pojasnila pri dr. Emilu Staretu, odvetniku v Ljubljani, Sodna ulica 4.

Križevska opekarna A. Lumir in drug

sprejema naročila

samo na naslov:

Križevske opekarnice Lumir in drug, Križevci pri Ljutomeru.

Naročila od bivše poslovalnice v Ljubljani se ne izvršujejo.

Vplačila samo na Slovensko banko v Ljubljani, oziroma njene podružnice.

MODNI ATELJE M. ŠARC

POMLADNE TOALETE, KOSTUMI, PLEŠČI NAJFINEJSE DELO

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 4/1

Stroji za obdelovanje lesa Turbine in transmisije armature sesalke zvonovi

Strojne tovarne in livarne, d. d., Ljubljana